

Länsförsäkringar Fondliv

Årsredovisning

2018

Länsförsäkringar

Om oss

Innehåll

Inledning

2 Vd har ordet

Verksamheten

4 Förvaltningsberättelse

8 Femårsöversikt

Finansiella rapporter

10 Resultaträkning

10 Rapport över totalresultat

11 Resultatanalys

12 Balansräkning

14 Rapport över förändringar i eget kapital

14 Kassaflödesanalys

15 Noter

39 Revisionsberättelse

Övrig information

41 Styrelse och revisor

42 Ledning

43 Definitioner

44 Adress

Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag

Länsförsäkringar Fondliv är ett dotterbolag till Länsförsäkringar AB och erbjuder pensions-sparande främst inom tjänstepension.

Länsförsäkringar Fondlivs fondtorg består av 38 fonder under eget varumärke och 52 externa fonder. Vår garantiförvaltning är ett

komplement till fondtorget för kunder som vill ha en uttalad garanti. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen och oberoende försäkringsförmedlare.

Kort om Länsförsäkringar

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom sitt länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna. Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas pengar och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans 3,9 miljoner kunder och 6 700 medarbetare.

3,9 miljoner kunder

23 lokala länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar
Sak Försäkrings AB

Länsförsäkringar
Bank AB

Länsförsäkringar
Fondliv Försäkrings AB

Länsförsäkringar
Liv Försäkrings AB¹⁾

¹⁾Bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

Det finansiella året 2018

Viktiga händelser

- Länsförsäkringar Fondliv är fortsatt etta på fondförsäkringsmarknaden för individuell tjänstepension, mätt i premieinkomst uppgår vår marknadsandel till 17,5 procent.
- Årets resultat ökade med 13 procent jämfört med föregående år och uppgick till 681 (604) Mkr. Ökningen är främst ett resultat av ett ökat genomsnittligt förvaltad kapital hänförligt till ett gynnsamt börs klimat under årets första tre kvartal.
- Det förvaltade kapitalet i Länsförsäkringar Fondliv uppgick per 31 december 2018 till 126 (128) Mdkr. Kapitalet som förvaltas åt liv- och pensionskunderna minskade därmed under året med 2 procent, detta som en följd av den skakiga börsen under årets sista kvartal.
- I det totala fondutbudet utvecklades knappt 90 procent av fonderna negativt under 2018. 66 procent av fonderna och 87 procent av den totala volymen hade dock en starkare utveckling än index (MSCI Sverige). Starkast utveckling under året hade Länsförsäkringars Fastighetsfond som steg med drygt 13 procent.

Antal försäkrade, tusen

642

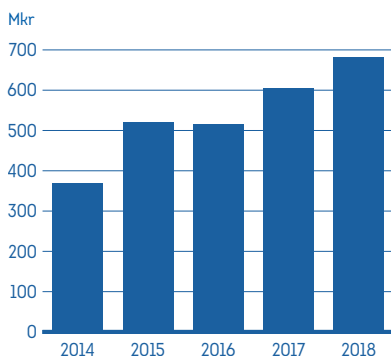
Inflyttat kapital, Mkr

1304

Premieinkomst, Mkr

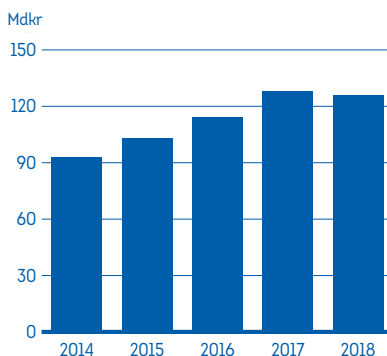
9010

Resultatutveckling

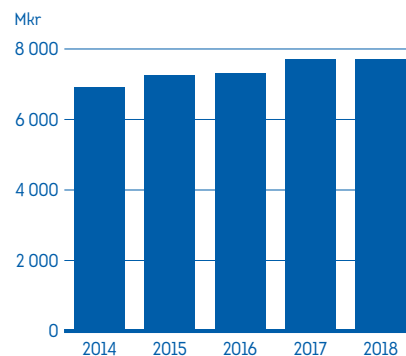
Sedan 2014 har resultatet ökat med 85 procent.

Förvaltad kapital

Minskat kapital under 2018 till följd av negativ avkastning men det var ett positivt nettoflöde i den underliggande affären.

Inbetalda premier

Inbetalda premier ökade något under 2018 trots att Länsförsäkringar Fondliv inte längre är valbara inom avtalsområdet KAP-KL.

Nyckeltal

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst efter avgiven återförsäkring	234	198	173	140	107
Årets resultat	681	604	516	519	368
Förvaltad kapital	125 805	128 140	114 450	102 807	93 610
Kapitalkvot, %	135	152	150	141 ¹⁾	-
Balansomslutning	129 355	131 482	117 954	105 816	96 143

¹⁾ Öppningsbalans per 2016-01-01 enligt Solvens II.

Ett starkt resultat som gör oss väl rustade för framtiden

Vd har ordet Länsförsäkringar arbetar ständigt för att skapa trygghet och möjligheter för våra kunder och erbjuder en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling som är unik. Länsförsäkringar Fondliv är en del av helheten och erbjuder pensionssparande inom främst tjänstepension och bidrar till en enklare vardag och tryggare framtid genom ett begripligt pensionserbudande som är tryggt och nära. Ett starkt resultat gör oss väl rustade för framtiden och ger oss möjligheter att möta en marknad i förändring och fortsätta utveckla erbjudandet.

Starkt resultat och väl rustade för framtiden

Länsförsäkringar Fondliv har en fortsatt mycket stark resultatutveckling. Resultatet uppgick till 681 Mkr och är 77 Mkr bättre än föregående år.

Den ackumulerade inbetalda premien summerade till 7 709 Mkr. Det är i nivå med föregående år. Både länsförsäkringsbolagen och våra partners, försäkringsförmedlarna, ökade den inbetalda premien. Både löpande- och engångsbetalningar ökade jämfört med föregående år och det förvaltade kapitalet uppgick till 126 Mdkr. Ett starkt resultat ger oss möjligheter och förutsättningar att möta en marknad i förändring och fortsätta utveckla våra erbjudanden.

Livmarknad under förändring

Livmarknaden är fortsatt under stor förändring. Vårt pensionssystem är satt under press av en lågräntemiljö som ser ut att stanna under överskådlig tid. Samtidigt ser vi tecken på hur en åldrande befolkning alltmer utmanar den allmänna pensionen. Vi är på väg från ett system av inkomstrygghet till ett system som karaktäriseras av en lägre grundtrygghet. Det här innebär i slutänden att alltmer ansvar för pensionen och den ekonomiska tryggheten vilar på individen och företagen. Tjänstepensionens betydelse ökar och vi har ett skattesystem som saknar incitament för ett privat pensionssparande. Vi ser också allt fler som vill och kan arbeta längre och vi ser också nya spännande former för anställning, för att driva företag och verksamheter, växa fram. Parallellt ökar visserligen insikter om förändrade behov, men fortsatt är det generellt utmanande att skapa engagemang, intresse och trygga aktiva val i pensionsfrågor. Här vill Länsförsäkringar göra skillnad och fortsätta bidra till företagets och privatpersoners möjlighet att säkra sin framtida ekonomiska trygghet genom ett attraktivt och begripligt erbjudande.

Förändrade spelregler och snabbare förändringstakt

De senaste åren har också en mängd nya och förändrade regelverk påverkat liv- och pensionsmarknaden och fler är under införande. Länsförsäkringar välkomnar de nya regelverken, inte minst de som stärker kundskyddet i alla dess former. Det ligger helt i linje med det vi står för, då vår enda uppdragsgivare är våra kunder. Under året har Länsförsäkringar Fondliv bland annat arbetat målmedvetet med att implementera den nya regleringen avseende försäkringsdistribution. Från den 1 oktober 2018 gäller det nya regelverket IDD (Insurance Distribution Directive) som i grunden är en EU-lagstiftning. IDD ökar kundskyddet på försäkringsmarknaden genom större

trygghet, tydlighet och transparens. På listan över regelverk som vi arbetat med att införa finns GDPR med regler till skydd för personuppgifter. Dessutom har åtgärder fortsatt vidtagits för att löpande identifiera och hantera risker kopplat till penningtvätt och finansiering av terrorism.

Under året behandlades de framtida spelreglerna för tjänstepensionsföretag och för oss är det en självklarhet att kraven på tjänstepensionsföretag ska ligga nära de krav som ställs på försäkringsbolag, både vad avser kund- och kapitalkrav. Detta för att säkra ett bra kundskydd och ett pensionssystem som är tillräckligt robust men också konkurrensneutralt mellan aktörerna.

Förutom politiska, ekonomiska och demografiska drivkrafter påverkas även förändringstakten inte minst av den spännande tekniska utvecklingen som ger kunderna och oss helt nya förutsättningar till ännu bättre erbjudanden och en effektivare verksamhet. Detta bidrar också till kundernas förväntningar på ökad tillgänglighet, högre service och enkla och begripliga tjänster och produkter. Länsförsäkringar ligger i framkant när det gäller digitala tjänster – vi var en av de första aktörerna som kunde erbjuda småföretag en helt digital köptjänst för tjänstepension. Under året har vi också utvecklat vår tjänst Pensionsprognosen, i vilken kunden snabbt och enkelt kan få förslag på hur mycket man behöver komplettera sitt privata sparande med för att uppnå en viss procent av sin slutlön. Vi arbetar vidare på den inslagna vägen och ser med spänning fram emot ett antal digitala leveranser under våren 2019 som kommer att ytterligare förstärka kundupplevelsen när det gäller tjänstepensioner, både hos företagen och deras anställda. Vi strävar också efter att merparten av våra processer ska vara automatiserade, vilket bidrar till en effektivare verksamhet, med högre kvalitet. Som en del i det arbetet fortsatte vi under året vår fina utveckling med robotisering av många av våra processer.

Hållbarhet och klimat i fokus

Det gläder oss att kunderna alltmer efterfrågar och gör hållbara val i sina pensionslösningar. Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har alltid varit en naturlig del av vår verksamhet. En trygghet som handlar lika mycket om en ekonomisk trygghet vid en skada och en omtanke om vardagsekonomi och tryggad ålderdom som om hållbara investeringar.

Hållbarhet är ett av våra viktigaste fokusområden och därför gläds vi åt att vårt fondutbud rankas högt inom hållbarhet, bland annat i de stora försäkringsförmedlarnas årliga analyser.

Turbulens på de finansiella marknaderna

Trots ett positivt första halvår präglades sparåret 2018 av större nedgångar på börserna i februari och under hösten vilket sammantaget resulterade i ett svagt börsår på flera aktiemarknader.

Av fonderna i rekommenderade fondutbudet hade cirka 15 procent positiv avkastning under 2018. I det totala fondutbudet utvecklades 90 procent negativt samtidigt som 66 procent av fonderna och hela 87 procent av den totala volymen utvecklades starkare än MSCI Sverige.

För kunder som söker extra trygghet inför och under utbetalning av pensionen erbjuder vi också garantiförvaltning. Garantiförvaltningen är en sparform med garanti som kan väljas av de som har sin tjänstepension hos oss. Under året har vi utvecklat garantierbudandet för att skapa ännu bättre förutsättningar för att ge pensionskunder som söker garanti en trygg och långsiktig avkastning på sitt sparande. Avkastningen för tillgångarna under 2018 var -4 procent. Att avkastningen det enskilda året var negativ beror på bland annat negativ utveckling på aktiemarknaderna samt ränteutvecklingen i USA och Europa. Under 2017 var avkastningen 6 procent.

Under året fick vi flera bevis på att vårt fondutbud håller en hög kvalitet. Ett exempel är att vi fick ett grönt betyg när det gäller fondselektering inom fondförsäkring från försäkringsförmedlaren Söderberg & Partners. Analysen visar att vårt fondutbud håller fortsatt god kvalitet när det gäller avkastning. Vi placerar oss på topp tre jämfört med våra konkurrenter.

Nöjda kunder och fortsatt marknadsledande position

Trygghet är det som våra kunder nämner först när de tänker på Länsförsäkringar, andra ord är stabilt och pålitligt. Detta syns inte minst i årets upplaga av Svensk Kvalitetsindex. Bland de privata pensionskunderna hamnar vi på första plats, bland namngivna bolag, och inom tjänstepension på en fin andraplats. Kunderna gillar det vi gör och det vi står för.

Ytterligare ett bevis på att vi har kundernas förtroende är att våra kunder väljer oss som leverantör av tjänstepensioner vilket ger oss en fortsatt marknadsledande plats på marknaden för individuell tjänstepension inom fondförsäkring. Det visar statistik från Svensk Försäkring för 2018. Även mätt i nyteckning behåller och stärker vi förstaplatsen på vår huvudmarknad.

Ett självklart val

Vi vill vara det självklara valet när arbetsgivare ska erbjuda medarbetarna tjänstepension och långsiktigt sparande med tillhörande produkter och tjänster. Vi vill bidra till att företaget är en attraktiv arbetsgivare och att företaget, företagaren och de anställda får en enklare vardag och tryggare framtid. Detta genom ett konkurrenskraftigt erbjudande med attraktiva produkter, hög servicenivå, ledande digitala tjänster och en hög grad av proaktivitet. Vi strävar

tydligt efter att det ska upplevas som enkelt och begripligt att bli och vara kund. Vi erbjuder en stor egen distribution som finns över hela landet, nära kunderna där vi effektivt kan kombinera digital och personlig relation. Vi har även ett mycket gott och starkt samarbete med förmedlare för de kunder som önskar det.

Vinnarna

I en föränderlig marknad, i ett teknikskifte och med nya förväntningar från kunderna kommer de framtida vinnarna bli de aktörer som omfamnar förändringarna bäst och skapar de bästa av kundmöten och kundupplevelser. Den samlade livaffärens långsiktiga plan uppdaterades under året, den är ambitiös och ett viktigt verktyg som ger gemensam riktning och prioriteringar.

Länsförsäkringar Fondliv har mycket goda förutsättningar, med ett brett erbjudande inom bank och försäkring, attraktiva digitala tjänster samt lokal närhet med tillhörande personlig rådgivning. Det gör att vi är väl rustade för framtida möjligheter och utmaningar. Vi har branschens starkaste varumärke och nöjda kunder som gillar det vi erbjuder och det vi representerar i form av en lokal, långsiktig och kundägd grupp. Utöver det har vi kompetenta, modiga och engagerade medarbetare som brinner för att bidra i vår resa att skapa marknadens bästa kundupplevelser.

Att vara en trygg hamn i en osäker omvärld och att ha möjlighet att påverka det som är så viktigt för samhället, enskilda människor och företags vardag och framtid inspirerar. Att dessutom ha förutsättningar att göra det med bara ett enda för ögonen – våra kunder – det gör mig mycket stolt.

Stockholm i mars 2019

Tua Holgersson
Vd Länsförsäkringar Fondliv

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), nedan Länsförsäkringar Fondliv, avger härmed årsredovisning för 2018. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Belopp anges i miljontals kronor om inget annat anges.

Ägarförhållanden

Länsförsäkringar Fondliv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (publ), organisationsnummer 556549-7020, som ägs av 23 länsförsäkringsbolag tillsammans med 16 socken- och häradsbolag.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Fondliv bedriver verksamhet enligt försäkringsrörelselagen samt har koncession för liv- och sjukförsäkring i form av direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Bolaget erbjuder pensionssparande med fond- och garantiförvaltning.

Marknad

Premieinkomst

Den största delen av Länsförsäkringars premieinkomst inom liv avser pensionslösningar till företag som inte har kollektivavtal. Det är en marknad där behovet av individuell rådgivning är stort. Med utgångspunkt i kundens behov görs en pensionsanalys, varpå kunden får erbjudande om en lösning som normalt består av både sparande till pension samt olika försäkringslösningar som kunden behöver för att kunna leva ekonomiskt tryggt. Länsförsäkringar Fondliv säljer sina försäkringslösningar både via egen säljkår (inklusive franchisetagare) och försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Fondlivs totala premieinkomst, enligt Svensk Försäkrings definition, uppgick till 9 010 (9 133) Mkr. Inflyttat kapital, som är en del av premieinkomsten, uppgick till 1 304 (1 444) Mkr. Den individuella tjänstepensionsmarknaden för fondförsäkringar är Länsförsäkringars huvudmarknad. Delmarknaden svarade för 73,3 procent av Länsförsäkringar Fondlivs totala premieinkomst. Premieinkomst via valcentral stod för 6,7 procent, privata försäkringar för 5,4 procent, kapitalförsäkring för 7,4 procent och övrig tjänstepension för 7,3 procent. För garantiförvaltning uppgick premieinkomsten till 654 (592) Mkr. Inflyttat kapital stärkte premieinkomsten med 119 (103) Mkr.

Livförsäkringsmarknaden

Premieinkomsten på den totala livförsäkringsmarknaden uppgick till 295 Mdkr under 2018, en ökning med 13 procent jämfört med 2017. Länsförsäkringar Fondlivs marknadsandel på den totala livförsäkringsmarknaden är 4 procent.

Tjänstepensioner den största marknaden

Tjänstepensionsmarknaden är den största av delmarknaderna och utgör 69 (68) procent av den totala livförsäkringsmarknaden mätt i premieinkomst. Marknaden har det senaste året, liksom föregående år, vuxit med 12 procent och uppgår till 202 Mdkr. Länsförsäkringar Fondliv har en marknadsandel om 4,6 procent vilket gör bolaget till det åttonde största.

Individuell tjänstepension med fondförsäkring

Långt ifrån alla arbetsplatser har kollektivavtal och anställda behöver därför skaffa sig en annan tjänstepension. Det gäller till exempel många småföretagare och företag i branscher som inte traditionellt har stark facklig anknytning. Inom detta område är Länsförsäkringar Fondliv det marknadsledande fondförsäkringsbolaget. Delmarknadens premieinkomst uppgick till 38 Mdkr för 2018, en ökning med 9 procent jämfört 2017. Länsförsäkringar Fondlivs marknadsandel uppgick till 17,5 procent.

Flyttmarknaden

Rörligheten på den totala flyttmarknaden ökade återigen och totalt sett flyttades 36 Mdkr jämfört med 31 Mdkr förra året. Länsförsäkringar Fondliv redovisar ett negativt flyttnetto för året på -1 004 (-672) Mkr. Inflyttat kapital minskade under året med 10 procent samtidigt som utflyttat ökade med 9 procent vilket förklarar det försämrade flyttnettot.

Utveckling av den finansiella marknaden

Den globala konjunkturen utvecklades förhållandevis väl under 2018, med en tillväxt på knappt 4 procent. Efter flera år av stark

ekonomisk utveckling med hög BNP-tillväxt dämpades dock den globala tillväxten under det andra halvåret. USA uppvisade den starkaste utvecklingen med god BNP-tillväxt och starkt förtroende bland såväl hushåll som företag. Den viktigaste bidragande faktorn var den expansiva finanspolitiken i form av bland annat skattesänkningar.

Den amerikanska centralbanken, FED, höjde under året styrräntan med 0,25 procentenheter vid fyra tillfällen och har indikerat för ytterligare två höjningar under 2019. USAs konjunktur väntas bli svagare framöver i takt med att både finanspolitiken och penningpolitiken blir mindre expansiv. I Kina minskade tillväxten något under 2018, främst drivet av nya regleringar som dämpade kreditväxten. På grund av den försämrade konjunkturbilden lades både finans- och penningpolitiken om i en mer expansiv riktning för att stimulera ekonomin. I Eurozonen dämpades tillväxttakten tydligt, men landande fortfarande nära 2 procent. Den europeiska centralbanken, ECB, lämnade under året styrräntan oförändrad på 0 procent och indikerade att den första höjningen kommer tidigast under det andra halvåret 2019. ECB minskade emellertid den penningpolitiska stimulansen genom att successivt minska sina nettoköp av obligationer för att sedan avsluta dem i samband med årsskiftet.

På de finansiella marknaderna var 2018 ett betydligt mer dramatiskt år än vad real ekonomin gav sken av. De tre första kvartalen var utvecklingen relativt stabil men årets sista månader präglades av osäkerhet och betydligt högre volatilitet. Det förändrade sentimentet drevs av faktorer som tillväxtoro relaterad till handelskriget mellan USA och Kina, osäkerhet kring Storbritanniens utträde ur EU samt den statsfinansiella situationen i Italien. Börserna föll kraftigt under det fjärde kvartalet och Stockholmsbörsen stängde helåret på nästan minus 8 procent. Utvecklingen har inneburit nedställda förväntningar om framtida styrräntor och fallande långa statsobligationsräntor

samt större skillnader mellan räntor på företagsobligationer och statsobligationer. Även räntorna på säkerställda obligationer sjönk under året.

I Sverige var den ekonomiska utvecklingen förhållandevis god, både tillväxt och sysselsättning utvecklades väl, och arbetslösheten sjönk trots en växande arbetskraft. Bostadsmarknaden stabiliserades under året efter en svagare utveckling inledningsvis och bostadspriserna steg svagt, sett till landet som helhet. Bostadsbyggandet var på fortsatt relativt höga nivåer och det färdigställdes fler bostäder under 2018 jämfört med 2017, däremot minskade antalet påbörjade bostäder. I december höjde Riksbanken styrräntan med 0,25 procentenheter till -0,25 procent då inflationen och inflationsförväntningarna ansågs ha etablerats kring 2 procent.

Fondutbud och Garantiförvaltning

Länsförsäkringars rekommenderade fondutbud består av 38 fonder under eget varumärke och 52 externa fonder, sammanlagt 90 fonder. Utöver det rekommenderade utbudet erbjuds 41 fonder i ett utökat fondutbud. Länsförsäkringars egna fonder förvaltas av noga utvalda egna och externa förvaltare. De externa fonderna ger ytterligare bredd och djup åt utbudet och har valts ut för att de presterar goda resultat jämfört med andra liknande fonder på marknaden. Uppföljning görs löpande för att säkerställa att fonderna och förvaltarna fortsätter att utvecklas bra. Hållbarhetskrav ställs vid upphandling av nya fonder och en årlig uppföljning av fondförvaltarnas arbete med ansvarsfulla investeringar görs. Vid utgången av 2018 hade 100 procent av alla fondbolag i rekommenderat och utökat utbud skrivit under FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI). De som av något skäl inte lever upp till kraven kan bytas ut. Arbetet med att löpande utvärdera och se över utbudet och fondernas kvalitet är prioriterat. Genom att erbjuda ett utbud av utvalda fonder med bra kvalitet i olika fondkategorier får kunden hjälp med valet av fonder och förvaltare.

Marknadsutvecklingen var överlag positiv under en stor del av året men under fjärde kvartalet vände utvecklingen och 2018 blev ett år med negativ avkastningsutveckling på många marknader vilket också avspeglar sig

i utvecklingen för fondutbudet. I det totala fondutbudet utvecklades knappt 90 procent av fonderna negativt. 66 procent av fonderna och 87 procent av den totala volymen hade dock en starkare utveckling än index (MSCI Sverige). Fonder med inriktning mot aktier i Kina, Asien och europeiska småbolag hör till de kategorier som hade svagast utveckling. Drygt tio procent av fonderna hade en positiv utveckling och starkast utveckling under året hade Länsförsäkringars Fastighetsfond som steg med drygt 13 procent. Övriga fonder som hade en positiv utveckling under året tillhörde kategorierna läkemedel och teknologi med en avkastning runt 10 procent.

Under 2018 har flera förändringar skett i Länsförsäkringars fondutbud i samband med den nya fondstrategin som lanserades 2017. Fondstrategin innebär både förenklingar men även större valfrihet för våra kunder. Under året har 19 nya fonder från olika fondbolag lanserats. Fonderna i utbudet granskas och utvärderas utifrån bland annat förvaltningsorganisation, avkastning och hållbarhet.

Garantiförvaltning är vårt alternativ för kunder som efterfrågar en garanti i sitt sparande och som har ett behov av att veta den lägsta nivån på sina framtida utbetalningar. Principen för garantin är att Länsförsäkringar garanterar en del av kundens inbetalda försäkringskapital med möjlighet till ytterligare avkastning. Produkten har setts över under året och relanseras i början av 2019. Ett antal förändringar i sparformen har gjorts för att göra den mer modern och anpassad till rådande marknadsförhållanden. Syftet är att öka konkurrenskraften i erbjudandet och att skapa förutsättningar för att ge pensionskunderna en trygg och långsiktig avkastning på sitt sparande.

Tillgångarna fördelas mellan räntebärande placeringar, aktier och alternativa investeringar där ränteandelen alltid ska vara minst 40 procent. Placeringarna per 31 december 2018 bestod av 65 procent räntebärande placeringar och 35 procent aktier. Det förvaltade kapitalet uppgick till 3,2 (3,1) Mdkr. Avkastningen under året uppgick till -4,0 (6,0) procent. Förvaltningen sköts av kapitalförvaltningsenheten på Länsförsäkringar AB.

Väsentliga händelser under året

Den 10 september 2018 tillträdde Fredrik Bergström posten som verkställande direktör

i Länsförsäkringar AB. Fredrik utsågs i samband med detta som ny styrelseordförande i Länsförsäkringar Fondliv.

Fortsatt marknadsledare

Länsförsäkringar är fortsatt etta på fondförsäkringsmarknaden för individuell tjänstepension 2018. Mätt i premieinkomst uppgick marknadsandelen till 17,5 procent. Även mätt i nyteckning behåller bolaget förstaplatsen på dess huvudmarknad.

Fondbetyg i topp

Vid den senaste analysen för det tredje kvartalet 2018 från försäkringsförmedlaren Söderberg & Partners ligger Länsförsäkringars fondutbud i topp när det gäller fondselektering inom fondförsäkring. Den positiva trenden fortsätter, vi har fortsatt grönt betyg och klättrar till första plats jämfört med våra konkurrenter. Både Länsförsäkringars egna fonder och de externt utvalda fonderna presterar på toppnivå. Sedan tidigare har vi grönt betyg inom hållbarhet och behåller gula betyg inom utbud och kostnad.

Framflyttad position inom kundnöjdhet

Enligt Svensk Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning 2018 flyttade Länsförsäkringar Fondliv fram positionerna med två placeringar och hamnar på andra plats efter Skandia inom tjänstepension. Detsamma gäller inom privat pension där bolaget hamnar på andra plats efter "övriga bolag", det vill säga nummer ett bland namngivna bolag.

Enklare att räkna på pensionen

Med hjälp av Länsförsäkringars utvecklade tjänst Pensionsprognosen kan våra kunder räkna ut hur mycket de kan behöva spara varje månad för att nå sin önskade pension. Under hösten lanserades en enklare och bättre version som finns tillgänglig på lansforsakringar.se. Den första versionen av Pensionsprognosen lanserades sommaren 2017 och statistiken visar att cirka 3 000 personer är inne och räknar varje månad.

Differentierat erbjudande

Under året startade en pilot för ett mer differentierat erbjudande. Syftet med differentierat erbjudande är att kunna möta de kunder som vill göra mer på egen hand till ett lägre pris.

Fortsatt förtroende från IKEA

Under året fick Länsförsäkringar det glädjande beskedet att de på nytt är en av tre leverantörer som har fått förtroende att vara leverantör av tjänstepension till IKEA under den kommande 3-års perioden.

Positivt resultat av robotisering

Vi ser ett tydligt positivt utfall av hittills genomförda robotiserade processer. Verksamheten har nu totalt 22 robotskript i produktion på tre robotar som totalt sparar cirka 500 timmar arbetstid per månad.

Anpassning till lagen om försäkringsdistribution (IDD)

Den 1 oktober 2018 trädde lagen om försäkringsdistribution i kraft. Efter ett intensivt och omfattande arbete är bolaget väl förberedda och redo att möta kraven i det nya regelverket. Det övergripande syftet är att öka kundskyddet på försäkringsmarknaden, vilket är bra för kunderna. Det ligger helt i linje med det Länsförsäkringar står för eftersom vi inte har någon annan uppdragsgivare än kunderna.

Kundvårdsgrupp

Som ett led i att möta den ökade konkurrensen och för att nå målen i Livplanen etableras nu en gemensam kundvårdsgrupp för livaffären som går under namnet Kundvårdsgrupp Liv. Arbetet drivs initialt som en pilotverksamhet tillsammans med en handfull länsförsäkringsbolag. Syftet är att kunna ta hand om fler kunder på ett bra sätt och därmed öka distributionskraften.

Förtydligande av den långsiktiga planen

Den långsiktiga planen för livverksamheten har förtydligats under året vad gäller beskrivningen av målen med förflyttningarna. Uppdateringen påverkar inte de långsiktiga målen.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet i Länsförsäkringar Fondliv stärktes under året och uppgick till 681 (604) Mkr, en ökning med 77 Mkr. Resultatökningen förklaras främst av ökade intäkter från ett högre medelvärde på det förvaltade kapitalet under året.

Förvalt kapital

Det förvaltrade kapitalet minskade totalt sett under året med drygt 2 Mdkr och uppgick per 31 december till 126 (128) Mdkr. Minskningen förklaras av negativ avkastning till följd av ett ogynnsamt börs klimat i slutet av året. Det har dock varit ett positivt nettoflöde av premier och kapital. Garanti- och fondförvalt kapital fördelade sig på 3 Mdkr garantiförvaltning och 123 Mdkr fondförvaltning.

Premieinkomst

Större delen av Länsförsäkringar Fondlivs premieflöden redovisas via balansräkningen. Premieinkomsten för försäkringsrisk efter avgiven återförsäkring i resultaträkningen uppgick till 234 (198) Mkr. Från och med 2013 nytecknas riskförsäkringar i Länsförsäkringar Fondliv och affären är fortsatt i en expansiv fas. Som premieinkomst redovisas den del av premierna som innehåller en väsentlig försäkringsrisk.

Avgifter från finansiella avtal

Avgifter från den finansiella komponenten i avtalen redovisas som avgifter från finansiella avtal. Avgifterna har under året ökat med 5 procent jämfört med föregående år och uppgick till 755 (724) Mkr. Ökningen förklaras främst av volymökning genom ett ökat förvaltad medelkapital och stabilt premieinflöde.

Förvaltningsersättningar

Förvaltningsersättningarna uppgick till 916 (854) Mkr. Även i detta fall beror ökningen på det ökade genomsnittliga förvaltrade kapitalet under året.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 1 106 (1 028) Mkr, en ökning med 8 procent. Ökningen förklaras främst av ökade distributions- och administrationskostnader. Av driftskostnaderna utgör 519 (435) Mkr administrationskostnader. Ökade administrationskostnader beror till stor del på utökade kostnader för IT-förvaltning och drift samt högre concern-interna kostnader.

Kapitalsituation

Bolaget tillämpar Solvens II för hela sin verksamhet och använder en av FI godkänd

partiell intern modell för mätning av solvenskapitalkrav. Kapitalkraven för merparten av marknadsriskerna beräknas med intern modell medan kapitalkrav för försäkringsrisker och övriga risker beräknas enligt standardformeln. Länsförsäkringar Fondlivs kapitalkvot per 31 december 2018 uppgick till 135 (152) procent. I slutet av året togs beslut att ingå ett serviceavtal med Länsförsäkringar Liv avseende leverans av försäkringsadministration, systemförvaltning och kundvård till ett förutbestämt pris. Detta kostnadsåtagande tillsammans med fallande tillgångsvärden under sista kvartalet försvagade Länsförsäkringar Fondlivs kapitalbas med 1 421 Mkr till 9 235 Mkr. Kapitalkravet minskade samtidigt med 183 Mkr till 6 823 Mkr. Beskrivning av bolagets kapitalsituation enligt Solvens II beskrivs närmare i Länsförsäkringar AB-koncernens rapport om solvens och finansiell ställning. En uppdaterad rapport avseende kapitalsituationen per 31 december 2018 kommer att publiceras på hemsidan i juni 2019. Länsförsäkringar Fondlivs eget kapital minskade under året med 168,8 Mkr till 2 432,6 Mkr. Inga emissioner av aktier eller primärkapitalinstrument ägde rum. Bolaget genomförde under året en utdelning om 850 Mkr till moderbolaget.

Risker och riskhantering

Ett av de viktigaste målen för Länsförsäkringar Fondliv är att säkerställa att bolaget alltid kan infria sina åtaganden till kunderna. Styrningen av risktagandet är därför en integrerad del i verksamhetsstyrningen och stor vikt läggs vid framåtblickande analyser. I det löpande arbetet ingår att hantera kända risker och att identifiera nya risker. Marknadsrisker uppstår framför allt genom att intjäningen i fondförsäkringsverksamheten är beroende av utvecklingen på de finansiella marknaderna och livförsäkringsrisker härrör främst från risken för massannullation. För mer information se not 2 Risker- och riskhantering.

Medarbetare

Medarbetarna är Länsförsäkringar AB-koncernens viktigaste resurs. De har olika specialist- och yrkeskompetenser som är avgörande för att driva och utveckla verksamheten. Att vara en ansvarsfull arbetsgivare är viktigt för Länsförsäkringar Fondliv

för att attrahera nya medarbetare och behålla befintliga. Mångfald och jämställdhet, kompetensutveckling och lärande, hälsa och arbetsmiljö samt aktivitetsbaserat arbetssätt bedöms som viktiga faktorer för att bidra till att vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsgivare.

Detta har under 2018 lett till bland annat rekryteringsprocesser med mångfald i fokus, god könsfördelning inom arbetsgrupper och inga rapporterade diskrimineringsärenden.

Länsförsäkringar Fondlivs medarbetare har tillgång till ett brett utbud av utbildningstillfällen, främst internt, men även externa kurser och seminarier. Länsförsäkringar AB-koncernen har under en lång tid arbetat långsiktigt med hälsa och organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4. Alla medarbetare erbjuds en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd, förebyggande hälsotjänster och rehabilitering ingår.

I Länsförsäkringar AB-koncernens affärsplan för 2019 har alla affärsenheter och avdelningar aktiviteter kopplade till mångfald. Arbetet med jämställda arbetsgrupper fortsätter. Ett aktivitetsbaserat arbetssätt där människa, IT och flexibilitet står i centrum kommer att börja implementeras.

Hållbarhet

Länsförsäkringar AB-koncernens hållbarhetsarbete utgår från visionen "Tillsammans skapar vi trygghet och möjligheter". Genom att ta ekonomisk, social och miljömässig hänsyn i verksamhetsutvecklingen och i

affärsbeslut kan Länsförsäkringar minska hållbarhetsrisker och samtidigt bidra till en positiv samhällsutveckling och affärsnytta. Länsförsäkringar Fondliv upprättar enligt årsredovisningslagen (ÅRL) 6 kap 10 § inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport. Länsförsäkringar AB upprättar hållbarhetsrapport för koncernen där Länsförsäkringar Fondliv ingår. Koncernens hållbarhetsrapport finns tillgänglig i Länsförsäkringar ABs 2018 årsredovisning på sidorna som listas i index ÅRL Hållbarhetsrapport på sid 130.

Väsentliga händelser efter årets utgång

Fondliv står inför en omorganisation för att på ett bättre sätt möjliggöra att effektivt leverera enligt Livplan. Tanken i förändringen är att gå från ett projektintensivt till mer processororienterat arbetssätt. Målet är att den nya organisationen ska träda i kraft senast den 1 april 2019.

I januari 2019 undertecknades ett långsiktigt serviceavtal med Länsförsäkringar Liv avseende leverans av försäkringsadministration, systemförvaltning och kundvård till ett förutbestämt pris.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Länsförsäkringar Fondliv kommer även fortsättningsvis att fokusera på att erbjuda fondförsäkring via Länsförsäkringars fondtorg för pensionssparande med förvaltningsformen garantiförvaltning som ett kompletment för kunder som vill ha en uttalad garanti. Länsförsäkringar Fondliv kommer fortsatt att erbjuda sjukförsäkring, efterlevandeförsäkring och olycksfallsförsäkring.

Förslag till disposition beträffande försäkringsföretagets vinst eller förlust

Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen i Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolaget (publ) fritt eget kapital om sammanlagt 2 189 330 442 kr.

Till bolagsstämmans förfogande står följande medel:

Balanserade vinstmedel	1 508 119 138
Årets resultat	681 211 304
Totalt	2 189 330 442

Styrelsen föreslår att beloppet disponeras enligt följande:

I ny räkning överförs	2 189 330 442
Totalt	2 189 330 442

Försäkringsföretagets kapitalkvot enligt Solvens II efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 135 (152) procent.

Länsförsäkringar Fondlivs ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt.

Styrelsens bedömning är att försäkringsföretagets egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens art, omfattning och risker samt bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt enligt ABL 17:3.

Vad beträffar försäkringsföretagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Femårsöversikt

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014
Resultat					
Premieinkomst, efter avgiven återförsäkring	234	198	173	140	107
Avgifter från finansiella avtal	755	724	659	649	570
Kapitalavkastning, netto ¹⁾	142	121	148	-21	101
Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring	-109	-98	-104	-98	-53
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	792	745	600	757	614
Årets resultat	681	604	516	519	368
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar	3 301	3 614	3 501 ⁶⁾	2 697	2 045
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	122 783	125 344	112 050	100 823	91 974
Försäkringstekniska avsättningar	3 159	2 762	2 471	1 938	1 432
Konsolideringskapital	2 417	2 593	2 744	2 231	1 812
Kapitalbas (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	-	2 104	1 638
Erforderlig solvensmarginal (enligt FRL lydelse per 2015-12-31)	-	-	-	1 145	1 029
Kapitalbas försäkringsgrupp (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ³⁾	-	-	-	9 437	7 619
Kapitalkrav försäkringsgrupp (enligt FRL lydelse per 2015-12-31) ³⁾	-	-	-	6 072	6 293
Kapitalbas	9 235	10 656	10 030	8 966 ²⁾	-
Minimikapitalkrav	1 706	1 751	1 669	1 558 ²⁾	-
Solvenskapitalkrav	6 823	7 006	6 675	6 355 ²⁾	-
Kapitalkvot	135%	152%	150%	141% ²⁾	-
Kapitalbas för försäkringsgrupp ⁴⁾	43 870	44 172	40 602	36 905 ²⁾	-
Solvenskapitalkrav för försäkringsgrupp ⁴⁾	33 874	33 441	30 125	28 233 ²⁾	-
Nyckeltal					
Förvaltningskostnadsprocent	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%
Direktavkastning ⁵⁾	0,5%	0,3%	0,3%	0,5%	1,0%
Totalavkastning ⁵⁾	-3,6%	6,1%	5,3%	-0,2%	6,0%

¹⁾ För ytterligare upplysningar se not 17 Kapitalavkastning per värderingskategori.

²⁾ Öppningsbalans 2016-01-01 enligt Solvens II. Jämförelsesiffror finns ej då regelverket trädde i kraft 2016-01-01.

³⁾ En försäkringsgrupp för Länsförsäkringar AB (publ) tillsammans med Liv Försäkringar AB och Länsförsäkringar Sak AB med anledning av ändring av Försäkringsrörelselagen (2010:2043) som började gälla 1 januari 2014.

⁴⁾ Gruppen enligt försäkringsrörelse regler består av moderbolaget Länsförsäkringar AB, samtliga försäkringsföretag i koncernen, Länsförsäkringar Bank AB, Wasa Kredit AB, Länsförsäkringar Hypotek AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Länsförsäkringar Liv Försäkringar AB ingår i gruppen trots att Länsförsäkringar Liv-koncernen inte konsolideras i Länsförsäkringar AB-koncernen. Beräkningarna sker enligt den konsolideringsmetod som anvisas i EUs Solvens II direktiv förutom att försäkringsrörelse reglerna kräver att avdrag sker för överskott i dotterbolag som inte är överförbart till annat företag i gruppen endast om dotterbolaget i fråga är ett försäkringsföretag.

⁵⁾ Vid beräkning av direkt- och totalavkastning är endast tillgångar för Garantiförvaltningen medtagen som visar företagets egen kapitalförvaltning.

⁶⁾ Jämförelsetal för 2016 (men inte 2014-2015) har omräknats på grund av att upplupen ränta redovisas tillsammans med finansiella instrument värderade till verkligt värde. Se not 1 för ytterligare information.

Resultaträkning	10
Rapport över totalresultat	10
Resultatanalys	11
Balansräkning	12
Rapport över förändringar i eget kapital	14
Kassaflödesanalys	14
Not 1 Redovisningsprinciper	15
Not 2 Risker och riskhantering	21
Not 3 Premieinkomst	26
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	26
Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	26
Not 6 Övriga tekniska intäkter	26
Not 7 Utbetalda försäkringsersättningar	26
Not 8 Driftskostnader	26
Not 9 Arvoden och kostnadsersättning till revisorer	26
Not 10 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	27
Not 11 Kapitalavkastningar, kostnader	28
Not 12 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	28
Not 13 Övriga tekniska kostnader	28
Not 14 Kapitalavkastning, intäkter, icke-tekniskt	28
Not 15 Orealiserade vinster, icke tekniskt	28
Not 16 Kapitalavkastning, kostnader, icke-tekniskt	28
Not 17 Kapitalavkastning per värderingskategori	29
Not 18 Orealiserade förluster, icke-tekniskt	29
Not 19 Skatt	29
Not 20 Andra immaterilla tillgångar	29
Not 21 Aktier och andelar i intresseföretag	30
Not 22 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	30
Not 23 Aktier och andelar	30
Not 24 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30
Not 25 Derivat	30
Not 26 Upplysning om kvittning	31
Not 27 Tillgångar för villkorad återbäring	31
Not 28 Fondförsäkringstillgångar	31
Not 29 Övriga fordringar	31
Not 30 Förutbetalda anskaffningskostnader	31
Not 31 Aktiekapital	31
Not 32 Livförsäkringsavsättningar	32
Not 33 Oreglerade skador	32
Not 34 Fondförsäkringsåtaganden	32
Not 35 Skulder avseende direkt försäkring	32
Not 36 Övriga skulder	32
Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	33
Not 38 Värderingsmetoder för verkligt värde	34
Not 39 Övergång till IFRS 9 Finansiella instrument	34
Not 40 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	35
Not 41 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	35
Not 42 Upplysningar om transaktioner med närstående	36
Not 43 Vinstdisposition	37

Resultaträkning

Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse, Mkr	Not	2018	2017
Premieinkomst före avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	3	256,3	217,6
Premier för avgiven återförsäkring		-22,8	-19,3
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring		233,5	198,3
Avgifter från finansiella avtal		755,1	724,4
Kapitalavkastning, intäkter	4, 17	46,1	103,9
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5, 17	0,0	10 274,6
Övriga tekniska intäkter	6	974,7	914,6
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	7	-69,7	-54,6
Återförsäkrarens andel		8,4	3,1
Summa		-61,3	-51,5
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		-65,3	-58,3
Återförsäkrarens andel		17,9	11,9
Summa		-47,4	-46,4
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-108,7	-97,9
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		4 784,3	-10 252,8
Driftskostnader	8, 9, 10	-1 105,9	-1 028,2
Kapitalavkastning, kostnader	11, 17	-84,3	-35,0
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12, 17	-4 639,9	-0,1
Övriga tekniska kostnader	13	-62,9	-56,7
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		792,0	745,1
Icke teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		792,0	745,1
Kapitalavkastning, intäkter	14, 17	13,3	16,5
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	15, 17	0,9	-
Kapitalavkastning, kostnader	16, 17	-16,6	-55,0
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	18, 17	-0,2	-7,0
Övriga icke tekniska kostnader		-0,1	-0,2
Resultat före skatt		789,3	699,4
Årets skatt	19	-108,1	-95,5
Årets resultat		681,2	603,9

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	2018	2017
Årets resultat		681,2	603,9
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		681,2	603,9

Resultatanalys 2018

Direktförsäkringar av svenska risker							
Mkr	Total	Tjänstepensionsförsäkring			Övrig livförsäkring		
		Fondförsäkring	Avgiftsbestämd traditionell försäkring	Sjukförsäkring och premiebefrielse	Fondförsäkring	Individuell traditionell försäkring	Sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielse
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
Premieinkomst							
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	256,3	9,4	21,0	197,1	7,1	2,9	18,8
Premier för avgiven återförsäkring	-22,8	-0,1	-0,6	-20,0	-0,3	-0,1	-1,7
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	233,5	9,3	20,4	177,1	6,8	2,8	17,1
Avgifter från finansiella avtal	755,1	559,5	29,4	-	161,1	5,1	-
Kapitalavkastning, intäkter	46,1	7,0	32,7	-	1,3	5,1	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-
Övriga tekniska intäkter	974,7	780,4	1,3	0,1	192,7	0,2	-
Försäkringsersättningar							
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-69,7	-4,2	-11,2	-41,3	-5,8	-1,0	-6,2
Återförsäkrars andel	8,4	-	3,0	5,0	-	-	0,4
Summa	-61,3	-4,2	-8,2	-36,3	-5,8	-1,0	-5,8
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-65,3	-	1,0	-61,8	-	0,6	-5,1
Återförsäkrars andel	17,9	-	0,0	17,0	-	0,0	0,9
Summa	-47,4	-	1,0	-44,8	-	0,6	-4,2
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-108,7	-4,2	-7,2	-81,1	-5,8	-0,4	-10,0
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	4 784,3	3 904,3	120,0	-	741,1	18,9	-
Driftskostnader	-1 105,9	-767,8	-35,9	-112,5	-169,3	-5,9	-14,5
Kapitalavkastning, kostnader	-84,3	-62,9	-8,4	-	-11,7	-1,3	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-4 639,9	-3 829,7	-87,1	-	-709,4	-13,7	-
Övriga tekniska kostnader	-62,9	-36,4	-0,4	-0,2	-25,9	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	792,0	559,5	64,8	-16,6	180,9	10,8	-7,4
Avvecklingsresultat	4,9	-	-	4,3	-	-	0,6
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)							
Livförsäkringsavsättning	2 807,3	-	2 412,3	-	-	395,0	-
Oreglerade skador	351,2	4,3	5,3	281,6	16,3	0,4	43,3
Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)							
Villkorad återbäring	442,4	-	400,3	-	-	42,1	-
Fondförsäkringsåtaganden	122 693,0	103 836,8	-	-	18 856,2	-	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar							
Oreglerade skador	46,6	-	0,1	43,9	-	0,0	2,6

Balansräkning

Mkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	20	218,3	212,8
Summa immateriella tillgångar		218,3	212,8
Placeringstillgångar i koncernföretag och intresseföretag			
Aktier och andelar i intresseföretag	21	-	-
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	22	226,6	246,8
Summa placeringstillgångar		226,6	246,8
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	23	912,1	882,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24	2 145,7	2 471,1
Derivat	25	16,8	13,8
Summa andra finansiella placeringstillgångar		3 074,6	3 367,3
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Tillgångar för villkorad återbäring	27	442,4	614,5
Fondförsäkringstillgångar	28	122 340,1	124 729,5
Summa placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken		122 782,5	125 344,0
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador		46,6	28,6
Fordringar			
Övriga fordringar	29	737,6	793,5
Summa fordringar		737,6	793,5
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar		2,9	2,9
Aktuell skattefordran	19	-	10,2
Uppskjuten skattefordran		16,1	8,1
Kassa och bank		970,5	276,6
Summa andra tillgångar		989,5	297,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		0,0	-
Förutbetalda anskaffningskostnader	30	1 181,1	1 085,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		98,3	105,5
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 279,4	1 190,7
SUMMA TILLGÅNGAR		129 355,1	131 481,5

Balansräkning, forts.

Mkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	31	100,0	100,0
Fond för utvecklingsutgifter		143,3	118,9
Balanserad vinst		1 508,1	1 778,6
Årets resultat		681,2	603,9
Summa eget kapital		2 432,6	2 601,4
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	32	2 807,3	2 478,3
Oreglerade skador	33	351,2	283,9
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)		3 158,5	2 762,2
Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)			
Villkorad återbäring		442,4	614,5
Fondförsäkringsåtaganden	34	122 693,0	124 968,9
Summa avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)		123 135,4	125 583,4
Avsättning för andra risker och kostnader			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		-	0,9
Övriga avsättningar		21,9	2,8
Summa avsättning för andra risker och kostnader		21,9	3,7
Depåer från återförsäkrare		46,6	28,6
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	35	82,2	88,3
Skulder avseende återförsäkring		-	0,6
Derivat	25	7,5	6,3
Övriga skulder	36	443,9	368,4
Summa skulder		533,6	463,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		26,5	38,6
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		129 355,1	131 481,5

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa
	Aktiekapital	Fond för utvecklingsutgifter	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Eget kapital den 1 januari 2017	100,0	81,8	2 049,4	516,3	2 747,5
Årets resultat tillika årets totalresultat	-	-	-	603,9	603,9
Avsättning till Fond för utvecklingsutgifter	-	37,1	-37,1	-	-
Lämnad utdelning	-	-	-750,0	-	-750,0
Vinstdisposition	-	-	516,3	-516,3	-
Eget kapital den 31 december 2017	100,0	118,9	1 778,6	603,9	2 601,4
Eget kapital den 1 januari 2018	100,0	118,9	1 778,6	603,9	2 601,4
Årets resultat tillika årets totalresultat	-	-	-	681,2	681,2
Avsättning till Fond för utvecklingsutgifter	-	24,4	-24,4	-	-
Lämnad utdelning	-	-	-850,0	-	-850,0
Vinstdisposition	-	-	603,9	-603,9	-
Eget kapital den 31 december 2018	100,0	143,3	1 508,1	681,2	2 432,6

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	2018	2017
Resultat före skatt		789,3	699,4
Betald skatt		-97,6	-109,6
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-1 003,9	-826,2
Summa		-312,2	236,4
Premieinkomst och försäkringsersättningar från fondförsäkringsavtal		3 404,4	4 050,6
Förändring av övriga rörelsefordringar och skulder			
Placeringstillgångar		455,7	-340,3
Övriga tillgångar		-2 364,0	-2 628,2
Skulder		88,3	159,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 272,2	1 004,9
Investeringsverksamheten			
Aktivering immateriella och materiella anläggningstillgångar		-5,5	-17,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5,5	-17,9
Finansieringsverksamheten			
Lämnad utdelning		-850,0	-750,0
Periodens kassaflöde		416,7	237,0
Likvida medel vid periodens början		651,6	414,6
Likvida medel vid periodens slut		1 068,3	651,6
Förändring i likvida medel		416,7	237,0

Med likvida medel avses tillgodohavanden på bankräkningar samt plusgiro. Beloppet redovisas i balansräkningen under kassa och bank samt, vad avser tillgodohavanden på koncernkonto, inom övriga fordringar.

Tilläggsupplysningar till kassaflöden

Mkr	2018	2017
Räntebetalningar	51,0	51,0
Ränteutbetalningar	-33,0	-23,2
Summa	18,0	27,8
Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet:		
Förändringar av försäkringstekniska avsättningar	-4 650,4	10 376,8
Värdoförändring och resultat av placeringstillgångar	29,0	-47,1
Värdoförändring i placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	4 539,1	-10 268,5
Övrigt	-921,6	-887,4
Summa	-1 003,9	-826,5
Likvida medel		
Kassa och bank	970,5	276,6
Fordringar på koncernföretag som är tillgodohavanden på koncernkonto		
Länsförsäkringar AB, koncernbankkonto	86,8	114,0
Länsförsäkringar Bank	11,0	261,0
Summa	1 068,3	651,6

Noter till finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1	Redovisningsprinciper
--------------	------------------------------

Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-8219, avser räkenskapsår 1 januari–31 december 2018. Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag är ett vinstutdelande försäkringsaktiebolag med säte i Stockholm. Adressen är Tegeluddsvägen 11–13, 106 50 Stockholm.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020, med säte i Stockholm. Moderföretaget i den största koncernen där Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ).

Normgivning och lag

Länsförsäkringar Fondlivs årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrift Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter samt rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Länsförsäkringar Fondliv tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 5 mars 2019. Årsredovisningen fastställs slutligen av årsstämman 2019.

Förutsättningar vid upprättande av företagets finansiella rapporter

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor (Mkr), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförpliktelser. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på tidigare kunskaper och erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar, men för att minska avvikelsen utvärderas uppskattningarna regelbundet.

Ändringar av ovan nämnda uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper

Ett område där företagsledningen gör väsentliga bedömningar är vid klassificering av försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkringsavtal. Länsförsäkringar Fondliv har gjort bedömning av samtliga försäkringsavtal. Ren riskförsäkring klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. För att ge en så komplett finansiell information som möjligt så har företaget valt att särredovisa den finansiella komponenten och försäkringskomponenten för samtliga fondförsäkringsavtal. Denna metod kallas "unbundling". Se avsnitt Försäkringsavtal nedan för ytterligare information. Länsförsäkringar Fondliv gör bedömningar av vilken affärsmodell som används för att förvalta finansiella tillgångar vilket är avgörande för klassificering. Kategorierna av finansiella tillgångar och skulder finns beskrivna nedan under avsnitt Finansiella tillgångar och skulder, där även företagets bedömda klassificering framgår.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Försäkringstekniska avsättningar och avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader är två områden som innebär en viss osäkerhet. Vid beräkning av livförsäkringsavsättningen görs antaganden om bland annat diskonteringsränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader. Vid beräkning av avsättning för oreglerade skador görs en aktuariell uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador samt för ännu ej anmälda skador. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringstekniska avsättningar samt i not 2 Risk och riskhantering där upplysningar om risker i verksamheten lämnas. Antagandet för avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader baserar sig på statistik av försäkringsavtalens löptid.

Pensionsavsättningar är delvis aktuariellt beräknade enligt försäkringstekniska riktlinjer och antagande om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag. Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensionsplaner beskrivs nedan under avsnitt Ersättningar till anställda.

Nya och ändrade redovisningsprinciper

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Länsförsäkringar Fondliv IFRS 9 finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 har ersatt IAS 39 och innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. De nya reglerna för säkringsredovisning har inte haft någon effekt på Länsförsäkringar Fondliv då säkringsredovisning inte tillämpas.

Effekt av övergång till IFRS 9

Länsförsäkringar Fondliv har utnyttjat undantaget att inte räkna om jämförande information för tidigare perioder. I not 39 Övergång till IFRS 9 Finansiella instrument, framgår att IFRS 9 har för värdering av balansposter inte medfört några skillnader mot tidigare redovisade värden enligt IAS 39.

Beskrivning av principerna för redovisning av finansiella instrument framgår i avsnittet *Finansiella tillgångar och skulder* under *Beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper*. För beskrivning av jämförelsetal beräknade enligt IAS 39 hänvisas till årsredovisningen för 2017.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Länsförsäkringar Fondliv tillämpar IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder från och med den 1 januari 2018. IFRS 15 ersätter samtliga tidigare utgivna standarder avseende intäktsredovisning. Standarden innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder.

Länsförsäkringar har inom koncernen genomfört ett arbete för implementering av IFRS 15 och analyserat dess effekter. Analysen har inte identifierat några effekter som krävt justering mot balanserade vinstmedel. Dock har implementeringen lett till omklassificering av resultatposter. Detta har skett av returprovisioner och fondrabatter, vilket resulterar i att dessa poster fortsättningsvis kommer netto-redovisas istället för att som tidigare, brutto-redovisas. Vidare har utökade upplysningskrav avseende intäkter från avtal med kunder tillkommit.

Länsförsäkringar Fondliv tillämpar framåtriktad retroaktiv övergångsmetod vilket innebär att Länsförsäkringar Fondliv skulle redovisat effekter av IFRS 15 som en justering av ingående balans för balanserade vinstmedel.

Se vidare avsnitt nedan om Avgifter från finansiella avtal och Övriga tekniska intäkter.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs de effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade standarder förväntas få på

företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de nya eller reviderade IFRS och tolkningar som ännu inte trätt i kraft få någon väsentlig effekt på de finansiella rapporterna.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal utfärdades den 13 januari 2016 och ska ersätta IAS 17 Leasingavtal. Den nya standarden träder i kraft 1 januari 2019 och tidigare tillämpning är tillåten givet att IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder även tillämpas. IFRS 16 har godkänts av EU.

Den nya standarden innebär för redovisning hos leasetagare att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i rapport över finansiell ställning. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska inte göras för redovisning hos leasetagare. Standarden ger vissa undantag för leasetagarens redovisning för tillgångar till mindre värden och för leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav.

Länsförsäkringar Fondliv avser att använda valmöjligheten i RFR 2 att inte tillämpa IFRS 16 i juridisk person på grund av sambandet mellan redovisning och beskattning varför den nya leasingstandard inte bedöms ha någon effekt på företaget.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta den befintliga standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte godkänts av EU men förväntas träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2022 eller senare. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökad krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Länsförsäkringar driver inom koncernen ett projekt för att analysera effekterna av den nya standarden.

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling förtydligar hur IAS 12 Inkomstskatter ska tillämpas om det är oklart hur skattelagstiftningen ska tillämpas på en viss transaktion eller under en viss omständighet. Ett exempel är om ett yrkat avdrag i en inkomstdeklaration kommer att accepteras av det eller de organ (skattemyndighet) som har rätt att fatta beslut i frågan.

IFRIC 23 är godkänd av EU och ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas från och med den 1 januari 2019. Tidigare tillämpning är tillåten. Länsförsäkringar Fondliv har ännu inte fullt ut utvärderat effekten av tolkningen på bolagets finansiella rapporter.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och mot aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderföretaget redovisas i eget kapital efter avdrag för aktuell skatteeffekt, eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB-koncernens företag, intresseföretag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 23 länsförsäkringsbolagen. Nämnda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Prissättningen för serviceverksamheten inom Länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. Närstående nyckelpersoner är Länsförsäkringar Fondlivs styrelseledamöter och ledande befattningshavare, nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag. Se not 42 Upplysningar om transaktioner med närstående för ytterligare information.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta

räknas om till svenska kronor enligt balansdagens valutakurser. Icke monetära tillgångar och skulder redovisas till transaktionsdagens valutakurs.

Orealiserade valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader.

De valutaterminer som används för att ekonomiskt säkra valutaexponeringen i balansräkningen värderas till verkligt värde och resultat effekter redovisas dels under ränteutgifter och dels som valutaresultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Fondliv åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att förbinda sig att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringsavtal delas försäkringsavtal in baserat på nivån av försäkringsrisk mellan försäkringsavtal och övriga avtal. Inom fondförsäkringsrörelsen finns kontrakt med betydande försäkringsrisk såväl som kontrakt med begränsad försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande om det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka Länsförsäkringar Fondliv är förpliktigt att erlagga väsentliga ersättningar. Som försäkringsavtal klassificeras ren riskförsäkring samt försäkringskomponenten i de finansiella avtalen, se nedan. För att ge så komplett information som möjligt så särredovisas den finansiella komponenten och försäkringskomponenten för samtliga avtal, såväl de som klassificerats som försäkringsavtal som de som klassificerats som finansiella avtal.

Finansiella avtal

Försäkringsavtal som innehåller begränsad försäkringsrisk klassificeras som finansiella avtal. Dessa avtal delas, i redovisningen, upp i en finansiell komponent och en försäkringskomponent. Denna metod kallas unbundling.

Premier för den finansiella komponenten redovisas som en insättning i försäkringsrörelsen via balansräkningen. På motsvarande sätt redovisas utbetalningar av försäkringsersättningar för försäkringsavtal med begränsad risk som uttag ur försäkringsrörelsen över balansräkningen. Som intäkt redovisas de avgifter som kunden betalar och som kostnad redovisas företagets kostnad för försäkringsrisken. Intäkterna redovisas i Avgifter från finansiella avtal. De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning av finansiella avtal intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänsterna till innehavarna. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid.

Premieinkomst

Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst i takt med att inbetald premie tjänas in. Premierna avser direkt livförsäkring och utgörs av periodiska premier. Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Avgifter från finansiella avtal

Länsförsäkringar Fondlivs åtagande är att löpande över tid tillhandahålla och förvalta utbudet av investeringsfonder som kunden kan spara i. Avgifter från finansiella avtal utgörs av en rörlig avgift och en fast årsavgift. Den rörliga avgiften är en procentsats av kundens försäkringskapital och beräknas dagligen på utgående kapital. Den fasta årsavgiften tas ut månadsvis. Avgifterna intäktsförs i takt med att Länsförsäkringar Fondliv tillhandahåller förvaltningstjänster till kunden.

Övriga tekniska intäkter

I posten redovisas övriga intäkter i försäkringsrörelsen, såsom returprovisioner samt flytt och återköpsavgifter.

Returprovisioner erhålls från fondbolag som Länsförsäkringar Fondliv har samarbetsavtal med för att kunna erbjuda kunderna investeringsfonder. Ersättningen utgörs av provision för att distribuera fonderna och beräknas dagligen på förmedlade bestånd per fond. Fondrabatter som tidigare redovisats mot övriga tekniska kostnader netto redovisas mot returprovisioner sedan införandet av IFRS 15.

Länsförsäkringar Fondlivs åtagande är att förmedla och distribuera fonder. Åtagandet bedöms därmed uppfyllt när fonder förmedlats.

Returprovisioner är en rörlig ersättning. Länsförsäkringar Fondliv har gjort bedömningen att framtida returprovisioner inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt beroende på osäkerhetsfaktorer som storleken på framtida kapital då viss flytträtt föreligger och framtida marknadsutveckling. Därför redovisas intäkten när Länsförsäkringar Fondliv erhåller returprovisionen och inte när affären förmedlats.

Flytt- och återköpsavgift tas ut när kunden väljer att flytta sitt kapital från Länsförsäkringar Fondliv. Avgiften beräknas som en procentsats på det kapital som flyttas och intäktsförs när prestationsåtagandet uppfylls.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar motsvarar under redovisningsperioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. I försäkringsersättningarna ingår förutom skadeersättningar även kostnader för skadereglering. Återvinning av skador redovisas som en reduktion av skadekostnaden.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, förändring i posten för utbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, samt kassa och bank. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av aktier och andelar i intresseföretag, kapitalförvaltningskostnader inklusive kostnader för egen personal, lokaler med mera som kan hänföras till kapitalförvaltning, samt övriga finansiella kostnader inklusive olika avgifter och externa kostnader för kapitalförvaltning ingår i kapitalavkastningen. I kapitalavkastningen ingår även realiserade resultat på placeringstillgångar. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskillning och tillgångens anskaffningsvärde.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserade resultat på placeringstillgångar ingår i posterna Orealiserade vinster samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde.

Skatt

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är en skatt som betalas av företaget för försäkringstagarnas räkning. Skatteobjektet utgörs av marknadsvärdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning vid räkenskapsårets ingång. Den avkastningsskatt som hänför sig till perioden redovisas i resultaträkningen under Skatt på årets resultat. Avgiftsuttag för avkastningsskatt redovisas i förändringen av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk.

Inkomstskatt

En begränsad del av Länsförsäkringar Fondlivs resultat beskattas enligt inkomstskattelagen.

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt räkenskapsår, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, samt eventuella justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas realiseras eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna nyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan nyttjas.

Andra immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar består av egenutvecklade och förvärvade IT-system med bestämbara nyttjandeperioder. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning.

Företagets egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om tillgången är identifierbar samt om företaget har kontroll över tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Övriga utgifter för utveckling redovisas som en kostnad när de uppkommer. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgång till vilka de hänför sig. Avskrivningstiden bestäms utifrån en nyttjandeperiod som uppgår till mellan fem och femton år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Motsvarande belopp för aktiverade utvecklingsutgifter avsätts i eget kapital till fond för utvecklingsutgifter.

Placeringstillgångar

Aktier och andelar i intresseföretag

Aktier och andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov. Som intresseföretag redovisas de företag där ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse, där företaget har ett betydande men inte ett bestämmande inflytande.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar som redovisas i balansräkningen inkluderar räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag, aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, fondförsäkringstillgångar, derivat med positiva marknadsvärden, övriga fordringar (låne- och kundfordringar), samt kassa och bank. Bland finansiella skulder återfinns derivat med negativa marknadsvärden och övriga skulder.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget vid en överföring av tillgångarna inte längre har kvar betydande risker och fördelar från tillgångarna samt förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp. Upplysning om kvittningar i balansräkningen lämnas i not 26 Upplysning om kvittning.

Klassificering och värdering

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första värderingstillfället. Efterföljande redovisning och värdering görs beroende på vilken värderingskategori det finansiella instrumentet hänförs till.

Länsförsäkringar Fondlivs finansiella tillgångar består av:

- Skuldinstrument
- Derivatinstrument
- Egetkapitalinstrument

Finansiella tillgångar klassificeras och redovisas i enlighet med bestämmelserna i IFRS 9 in i någon av de tre värderingskategorierna:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultatet
- Verkligt värde via övrigt totalresultat

Skuldinstrument

Finansiella tillgångar som är skuldinstrument utgörs i balansräkningen av Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar (avser värdepappersfonder där fonden måste återbeta fondandelen när andelen löses in), Obligationer och andra räntebärande värdepapper, låne- och kundfordringar som klassificeras som Övriga fordringar, samt Kassa och bank. Det som avgör klassificering av ett skuldinstrument är affärsmodellen för att förvalta instrumentet och egenskaperna i instrumentets avtalsenliga kassaflöden.

Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående kapitalbelopp och ränta på utestående kapitalbelopp. Skuldinstrument som inte uppfyller kravet ska värderas till verkligt värde via resultatet oavsett vilken affärsmodell tillgången är hänförlig till. Samtliga skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde uppfyller dessa kassaflödeskriterier.

Upplupet anskaffningsvärde

Länsförsäkringar Fondliv hanterar låne- och kundfordringar enligt en affärsmodell vars mål är att realisera tillgångarnas kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Dessa tillgångar värderas därför till upplupet anskaffningsvärde.

Med upplupet anskaffningsvärde avses det diskonterade nuvärdet av alla framtida betalningar hänförliga till instrumentet där diskonteringsräntan utgörs av tillgångens effektivränta vid anskaffningstillfället.

Verkligt värde via resultatet

Länsförsäkringar Fondliv hanterar sina innehav av räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag, värdepappersfonder som klassificeras som aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper enligt en affärsmodell som innebär en värdering till verkligt värde via resultatet till följd av att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden och att det verkliga värdet utgör grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare.

Anskaffningsvärde på skuldinstrument värderade till verkligt värde via resultatet utgör tillgångens verkliga värde utan tillägg för transaktionskostnader. Denna redovisning innebär att tillgångarna löpande värderas till verkligt värde via resultat där de ackumulerade orealiserade värdeförändringarna redovisas i balanserade vinstmedel. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar och ränteutgifter redovisas i Kapitalavkastning, intäkter. I de fall en försäljning görs av en tillgång i denna kategori redovisas ackumulerade orealiserade värdeförändringar i resultaträkningen på raden Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar samtidigt som realiserat resultat redovisas i resultaträkningen på raden Kapitalavkastning, intäkter eller kostnader

Verkligt värde via övrigt totalresultat

Länsförsäkringar Fondliv har inte några skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Derivatinstrument

Derivatinstrument redovisas till verkligt värde via resultatet. Derivat som har positiva marknadsvärden redovisas som tillgångar i balansräkning och de derivat som har negativa marknadsvärden redovisas som skulder.

Egetkapitalinstrument

Ett egetkapitalinstrument är varje form av avtal som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Samtliga innehav av egetkapitalinstrument som utgör innehav av mer strategisk karaktär och inte innehas i kapitalavkastningssyfte redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Resultat från försäljning av egetkapitalinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en överföring inom eget kapital från fond för verkligt värde till balanserade vinstmedel och påverkar således inte resultaträkningen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder utgörs i balansräkningen av Övriga skulder samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Länsförsäkringar Fondliv värderar samtliga finansiella skulder som inte är derivat till upplupet anskaffningsvärde.

Omklassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar omklassificeras i normalfallet inte efter det första redovisningstillfället. Ett byte av affärsmodell för tillgången skulle dock innebära en omklassificering.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I not 38 Värderingsmetoder för verkligt värde återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som den indata som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av företagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frekvens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag, Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Derivat, Tillgångar för villkorad återbäring, samt Fondförsäkringstillgångar.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv används en värderingsteknik för att ta fram det verkliga värdet. Företaget innehar exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger på så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter samt företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har fastställts genom att använda en värderingsteknik som bygger på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som Derivat och Tillgångar för villkorad återbäring. I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation

klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Företaget har inga instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation i balansräkningen.

Förväntade kreditförluster

Reserver för förväntade kreditförluster redovisas för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Den initiala reserven för kreditförlust beräknas och redovisas redan vid det första redovisningstillfället och justeras sedan löpande över den finansiella tillgångens löptid. Balansposter värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av låne- och kundfordringar, samt kassa och bank.

Reserv för finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde redovisas som en minskning av redovisat bruttovärde för tillgången. I resultaträkningen presenteras reserveringar för kreditförluster inom kapitalavkastning, kostnader.

Konstaterad förlust

Konstaterade kreditförluster är sådana förluster som är beloppsmässigt slutgiltigt fastställda och där bedömningen gjorts att möjligheten till att få ytterligare betalningar är mycket liten. Fordran skrivs då bort från balansräkningen och redovisas som konstaterad förlust i resultaträkningen vid denna tidpunkt.

Nedskrivningsprövning för immateriella tillgångar samt aktier och andelar i intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas på den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas proportionellt på de tillgångar som ingår i enheten.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Kassa och bank

Kassa och bank består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Saldo på koncernkonto samt tillgodohavande i Länsförsäkringar Bank AB (publ) redovisas som Övriga fordringar i balansräkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och finansiella avtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst avtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som aktiveras. Med anskaffningskostnader avses driftskostnader som till exempel provisioner och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Från och med 2018 skrivs anskaffningskostnader av linjärt under 7 år, jämfört med tidigare år då anskaffningskostnaderna skrevs av icke-linjärt under 20 år. Se vidare not 30 Förutbetalda anskaffningskostnader. Tillgången testas för nedskrivningsbehov varje år.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning samt avsättning för oreglerade skador. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning, vilket avser avtalade förmåner för Garantiförvaltningen, motsvarar det förväntade kapitalvärdet av företagets garanterade förpliktelser. Livförsäkringsavsättningen är beräknad per försäkring enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om ränta, dödlighet, annullationer, driftskostnader och avkastningsskatt.

Diskonteringsräntan baseras på marknadsräntor vid värderingstidpunkten och varje framtida transaktion värderas med hänsyn till den räntesats som svarar mot transaktionens duration i förhållande till beräkningstidpunkten. Antaganden om dödlighet baseras på statistiskt material representerande den målgrupp till vilken Länsförsäkringar Fondliv erbjuder försäkringslösningar. Det statistiska materialet baseras på Länsförsäkringars försäkringsbestånd men allmänt tillgänglig information har beaktats för jämförelse med vad som observeras i det egna försäkringsbeståndet.

Annullationsantaganden bygger på historiskt utfall i Länsförsäkringar. Omkostnader följer ABC-utfallet för de administrativa driftskostnaderna och aktuella försäljningsavtal för provisionerna. Avkastningsskatten utgår från aktuell skattelagstiftning.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar avsättning för sjukräntor, fastställda skador samt icke fastställda skador. Avsättningen för sjukräntor motsvarar det diskonterade kapitalvärdet av företagets förpliktelser i enlighet med försäkringsavtalet. För sjukräntor med fast belopp har det nominella ränteantagandet fastställts utifrån den räntekurva som används för livförsäkringsavsättningarna. För indexerade sjukräntor har på motsvarande sätt en realräntekurva använts. Avsättningen för fastställda skador motsvarar det diskonterade förväntade kapitalvärdet av företagets framtida utgifter med anledning av inträffade sjukfall. Här ingår skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda samt framtida driftskostnader. Här ingår även förräntningsrörelsen. Diskonteringsräntan fastställs utifrån aktuella marknadsräntor. Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts enligt statistiska metoder utifrån tidigare erfarenhet för respektive produkt.

Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken

Villkorad återbäring

Som villkorad återbäring redovisas återbäring för vilken försäkringstagarna bär en finansiell eller försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen. Avsättningen utgörs av värdet av de tillgångar som är kopplade till avtalen efter avdrag för livförsäkringsavsättning. Villkorad återbäring för förvaltningsformen "Garantiförvaltning" redovisas i balansräkningen.

Fondförsäkringsåtaganden

Posten består av finansiella skulder där skulden har en direkt koppling till värdet på en finansiell tillgång där företaget inte har någon risk i värdeförändringen på tillgångens verkliga värde. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken motsvarar inlösenvärdet av de fondandelar som innehas för försäkringstagarens räkning.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Fondliv och återförsäkrare genom vilka företaget kompenseras för förluster på avtal utfärdade av företaget och som uppfyller klassificeringskraven för försäkringsavtal enligt ovan, klassificeras som avgiven återförsäkring. För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som företaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar, vilket motsvarar återförsäkrarens ansvar. Deponerade medel från återförsäkrare utgör skuldposten Depåer från återförsäkrare. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal.

Länsförsäkringar Fondliv meddelar inte mottagen återförsäkring.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Ingen rörlig ersättning utgår till anställda i Länsförsäkringar Fondliv.

Ersättning vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas som långfristiga ersättningar.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Den förmånsbestämda delen är försäkrad genom Försäkringsbranschens pensionskassa (FPK). Denna pensionsplan innebär att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Företaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Företaget har reserverat för den potentiella framtida kostnaden som uppstår om en anställd utnyttjar förmånen att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad med antaganden om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen redovisas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar under perioden, uppdelat utifrån de olika verksamhetsgrenarna.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Riskhanteringssystemet inom Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringar Fondliv bedriver fondförsäkringsverksamhet och erbjuder pensionssparande och riskförsäkring som kan tecknas tillsammans med sparandeförsäkring. Länsförsäkringar Fondliv måste vid alla tillfällen med marginal kunna infria sina åtaganden till kunderna. Inom Länsförsäkringar AB-koncernen finns ett gemensamt riskhanteringssystem, som utgör en del av systemet för intern kontroll. Riskhanteringssystem definieras som de strategier, processer, rutiner, interna regler, limiter, kontroller och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att bolaget löpande kan identifiera, mäta, övervaka, styra, hantera, rapportera och ha kontroll över de risker som bolagen är eller kan förväntas komma att bli exponerade för.

Framåtblickande analyser i form av egen risk- och solvensanalyser genomförs årligen. Det övergripande målet med ERSAn är att säkerställa att kapitalbasen är och förblir tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. I det löpande arbetet ingår att hantera kända risker och att identifiera nya risker. En samlad rapportering avseende samtliga risker i bolagets verksamhet sker kvartalsvis till Risk- och kapitalutskottet, Revisionsutskottet samt styrelsen.

Organisation av riskarbetet

Styrelsen är ytterst ansvarig för att det finns ett effektivt riskhanteringssystem och fastställer ramarna för riskhanteringen genom interna regler i form av styrdokument däribland bolagets Riskpolicy. Riskpolicy beskriver bland annat bolagets riskaptit, riskstrategi och övergripande risklimit vilket är uttryckt som en lägsta kapitalkvotnivå som bolaget inte får understiga. Vd ansvarar för att av styrelsen beslutade styrdokument införlivas i verksamheten. Chief Risk Officer Group (CRO Group) är ansvarig för riskhanteringssystemet vad avser dess utformning och samordning inom Länsförsäkringar AB-koncernen medan respektive chefer inom koncernen ansvarar för riskerna i den egna verksamheten.

Den oberoende riskhanteringsfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen och utgör ett stöd för vd, ledning och operativa enheter att fullgöra sitt ansvar för att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Regelbunden rapportering avseende riskerna sker till vd, ledning, samt kvartalsvis till Risk- och kapitalutskottet och Revisionsutskottet samt till styrelsen.

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna och säkerställa kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna samt att bistå styrelse och vd i aktuariella frågor. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att på eget initiativ rapportera till styrelse och vd i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av de försäkringstekniska avsättningarna, värderingen av försäkringsriskerna samt återförsäkringskydd och andra riskreduceringstekniker.

Funktionen för regelefterlevnad – Compliance funktionen är en oberoende kontrollfunktion med ansvar att övervaka och kontrollera regelefterlevnaden i den tillståndspliktiga verksamheten. Funktionen identifierar och rapporterar risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad och lämnar rekommendationer till åtgärder till berörd personal, vd och styrelse.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

Internrevisionsfunktionen, Compliancefunktionen och Riskhanteringsfunktionen är organisatoriskt placerad i Länsförsäkringar AB och fristående från den verksamhet som kontrolleras.

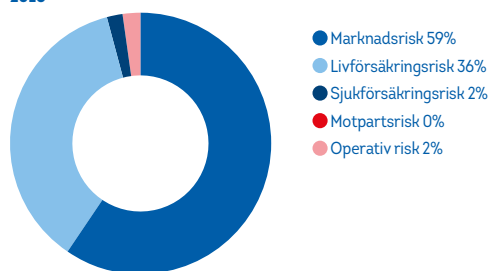
Riskprofil och Riskkarta

Länsförsäkringar Fondlivs riskprofil domineras av fondförsäkringsverksamhetens marknads- och annullationsrisk (varav det sistnämnda inryms under livförsäkringsrisker i diagrammet nedan) Bolaget tillämpar sedan 1 januari 2016 Solvens II på hela verksamheten. Länsförsäkringar AB har utvecklat en partiell intern modell för mätning av risk och fått Finansinspektionens godkännande för densamma. Den interna modellen mäter risk som Value at Risk vid 99,5 procent konfidensnivå på ett års sikt genom historisk simulering.

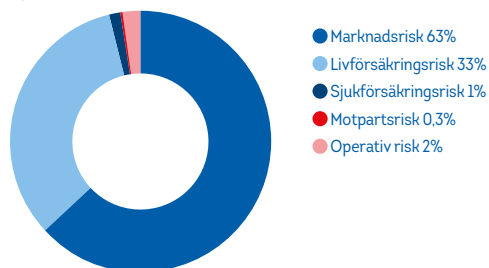
Solvenskapitalkravet för ränterisk, aktierisk, fastighetsrisk, spreadrisk och valutarisk modelleras med intern modell. Övriga risker modelleras i enlighet med standardformeln. Bolagets solvenskvot överstiger med marginal det lagstadgade kravet. Solvenskapitalkvoten, dvs relationen mellan kapitalbas och kapitalkrav enligt Solvens II var 135 (152) procent.

Länsförsäkringar AB-koncernen lämnar även i rapporten Rapport om Solvens och finansiell ställning (SFCR) en utförlig beskrivning av riskprofil och kapitalkrav i enlighet med försäkringsrörelselagen. Figur 1 visar Länsförsäkringar Fondlivs riskprofil enligt Solvens II.

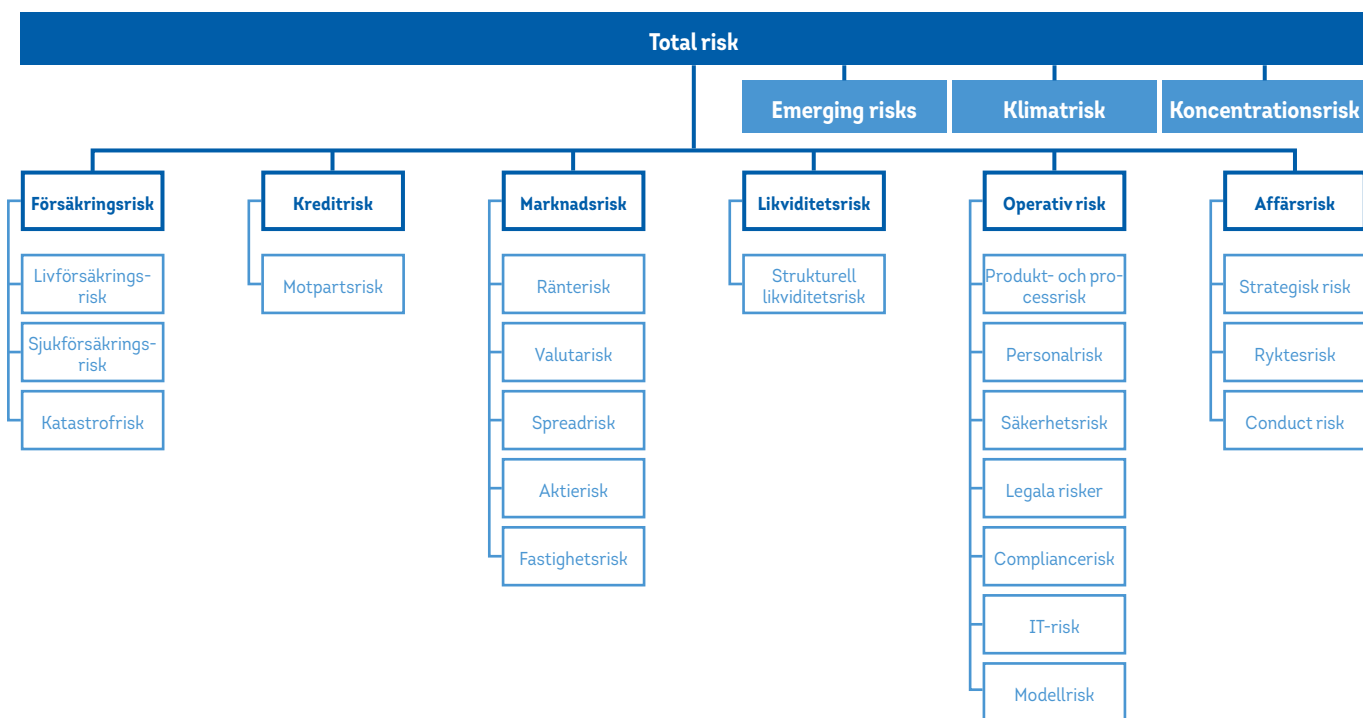
Figur 1. Riskprofil Länsförsäkringar Fondliv (enligt Solvens II) 2018

2017

Figur 2. Indelning av risk i Länsförsäkringar Fondliv

Liv- och sjukförsäkringsrisk

Med Liv- och sjukförsäkringsrisk avses risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa och skulle om de inte begränsas kunna leda till att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria Länsförsäkringar Fondlivs garanterade åtaganden.

- Dödsfallsrisk är risken för förluster till följd av att dödligheten bland de försäkrade blir högre än vad som antagits.
- Livsfallsrisk är risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits.
- Invaliditets- och sjukrisk är risken för förluster till följd av att de försäkrades invaliditet och sjuklighet blir större än vad som antagits.
- Driftskostnadsrisk är risken för förluster till följd av att de antagna kostnaderna för att bedriva bolagets verksamhet inte täcker bolagets faktiska kostnader.
- Annullationsrisk är risken för förluster till följd av att förändring i premiebetalningarna, återköp eller flytt avviker från vad som antagits.
- Katastrofrisk (inom liv- och sjukförsäkring) är risken för förluster till följd av att naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till kraftigt ökade försäkringsersättningar.
- Koncentrationsrisk i försäkringsbeståndet är risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad.
- Sjukförsäkringsrisk (hälsa risk) är risken för förluster till följd av att de försäkrades invaliditet och sjuklighet blir större än vad som antagits.

Risikexponering

I Länsförsäkringar Fondlivs produktutbud finns två olika placeringsinriktningar, dels Fondförsäkringar som innebär att kunden själv väljer placeringsinriktning och risknivå samt Garantiförvaltningen där bolaget ansvarar för placeringsinriktningen. Fondförsäkringsverksamheten utgör ca 97 procent av totalt förvaltad kapital. I Garantiförvaltningen, som utgör cirka 2 procent av förvaltad kapital, är en del av kundens sparande garanterat.

Med anledning av fondförsäkringsverksamhetens dominerande position så utgörs majoriteten av bolagets riskexponering avseende livförsäkringsrisker, risker som är förknippade med utflytt av försäkringskapital. Eftersom utvecklingen pekar mot mer eller mindre fullständig flytträtt kan man förvänta att flyttarna kommer att öka i framtiden. Vad gäller premieannullationer (fribrev) kan situationer med ökad rörlighet på arbetsmarknaden öka dessa annullationer med avseende på tjänstepensioner.

Bolagets riskförsäkringar består av sjuk- och premiebefrielseförsäkringar, olycksfalls-, sjukkapital- samt dödsfallsförsäkringar och kan tecknas tillsammans med sparandeförsäkring. Beståndet avseende sjuk- och premiebefrielseförsäkringar växer vilket ökar de fastställda ersättningarna för sjukräntor till 212,5 Mkr per 2018-12-31 jämfört med 160 Mkr per 2017-12-31. Under året har durationen avseende sjukräntor sjunkit något och uppgår till 7,5 (7,7) år. Utbetalningsprofilen för sjukersättningar framgår av tabell 5.

Eftersom Länsförsäkringar Fondliv i huvudsak riktar sig till privatpersoner samt små- och medelstora företagare samt att de 23 länsförsäkringsbolagen förmedlar bolagets produkter uppnås en geografisk fördelning över hela landet. Till följd av detta bedöms Länsförsäkringar Fondlivs enskilda koncentrationer av liv- och sjukförsäkringsrisker vara begränsade.

Riskhantering

Inom Länsförsäkringar Fondliv återförsäkras liv- och sjukförsäkringsrisker i enlighet med bolagets återförsäkringspolicy som bland annat innehåller information om bolagets maximala självbehåll. Bolaget återförsäkrar alla dödsfalls- och sjukförsäkringsrisker där beloppet överstiger 5 Mkr per försäkrad person i risksumma. Vidare finns ett inom Länsförsäkringar AB-koncernen gemensamt katastrofåterförsäkringsskydd där katastrofrisker inom livförsäkring begränsas. Dödsfallsrisker samt invaliditets- och sjuklighetsrisker begränsas också genom riskprövningsregelverk. Vid riskbedömningen tas hänsyn till främst kostnaden vid eventuellt försäkringsfall, den försäkrades ålder, anställningsförhållande, ekonomisk prövning och hälsotillstånd. I vissa fall kan även medicinsk hälsoprövning förekomma. Vid skadereglering sker regelmässigt kontroll av lämnade uppgifter, i enlighet med bolagets skaderegleringspolicy. Livsfallsrisker kan främst behöva begränsas i samband med olika typer av ändringar, som avkortning av utbetalningstiden, tidigarelagd utbetalning, återköp eller flytt. För att reducera risken finns ett ändringsregelverk som bland annat kan innebära krav på medicinsk hälsoprövning. Långlevnadsrisken hanteras genom att livslängdsantagandena uppdateras regelbundet och genom att beakta trendmässig livslängdsökning. Nivå och storlek på administrativa driftskostnader följs kontinuerligt upp. Bolagets prissättningsinstruktion reglerar hur lönsamhet ska mätas och följas upp. Analys av lönsamhet under en längre tidsperiod görs med hjälp av nuvärdesberäkning av framtida intäkter och kostnader.

Bolaget följer löpande upp utvecklingen av försäkringsrisker och bolagets känslighet för olika försäkringsrisker redovisas i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Känslighetsanalys liv- och sjukförsäkringsrisker (Mkr)

Antagande	Effekt på resultat före skatt, Mkr	
	2018-12-31	2017-12-31
Driftskostnader 10% ökade administrativa driftskostnader	-51	-43
Dödlighet 10% minskad dödlighet per år ¹⁾	-5	-5
Annullationer 10% momentan utflytt ²⁾	-129	-98
Sjuklighet 10% ökad sjuklighet	-49	-37
Intjäning 10% lägre intäkter (främst försäkringsavgifter och returprovisioner)	-173	-164

¹⁾ Det mest ogynnsamma av en höjning eller sänkning (i detta fall sänkning) av dödligheten med 10% per år.

²⁾ Inkluderar 10% lägre avgiftsuttag, returprovisioner och provisionskostnader samt en momentan nedskrivning av förutbetalda anskaffningskostnader med 10%. Resultateffekten är densamma som effekten på eget kapital.

Uppföljning av gjorda antaganden avseende liv- och sjukförsäkringsrisker

De försäkringstekniska avsättningarna beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om dödlighet, ränta, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande, annullationer och driftskostnader. Fondförsäkringsavsättningen är marknadsvärderad och baseras inte på några antaganden. Uppföljning av gjorda antaganden görs minst årligen i samband med ansvarige aktuariers redogörelse till Finansinspektionen. För fondförsäkringsgrenen följs dödlighetsantagandet bland annat genom att observera den reserv som frigörs vid dödsfall med den riskkompensation som fördelas om försäkringstagaren saknar återbetalningsskydd. För 2018 fördelades 15,1 (10,2) Mkr mer ut i form av riskkompensation än vad som frigjordes i samband med dödsfall. För sjukförsäkringsprodukterna kan sjuklighetsutfallet följas genom det så kallade avvecklingsresultatet vilket beräknas för det bestånd som fanns vid ingången av året. Ingående reserv för sjukräntor och inträffade men ej rapporterade skador jämförs med under året gjorda utbetalningar och utgående reserv för sjukräntor och inträffade men ej rapporterade skador. För 2018 uppgick avvecklingsresultatet, netto efter återförsäkring till 4,9 (-2,2) Mkr för sjuk- och premiebefrielseprodukterna.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. Marknadsrisk innefattar aktierisk, fastighetsrisk, ränterisk, kreditspreadrisk samt valutarisk.

Risikexponering

Marknadsriskerna i Länsförsäkringar Fondliv härrör från placeringstillgångar avseende Garantiförvaltningsportföljen samt Länsförsäkringar Fondlivs egna tillgångar. Marknadsrisken härrör också från fondförsäkringsverksamheten via den indirekta marknadsrisken från försäkringskapitalet genom dess effekt på bolagets framtida intjäning.

I de räntebärande tillgångsportföljerna finns ränterisk från statsobligationer, kreditobligationer och derivatinstrument. Ränterisk finns även inom försäkringsskulderna genom att avsättningarna diskonteras med en aktuell marknadsränta. Den totala andelen av ränteplacerings inom Garantiförvaltningen per 2018-12-31 uppgick till 64 (65) procent av den totala portföljen och räntedurationen per 2018-12-31 uppgick till 3 (3) år. Tabell 2 visar känsligheten för marknadsriskerna av placeringstillgångar och skulder netto (exklusive fondförsäkringsverksamheten).

Bolaget har aktieriskexponering genom fondinvesteringar mot främst svenska, europeiska och amerikanska aktier men även mot japanska aktier och tillväxtmarknadsaktier. Den direktägda exponeringen härrör från placeringsportföljen avseende Garantiförvaltningen och fondandelar i handelslagret. Majoriteten av bolagets aktierisk härrör dock från fondförsäkringstillgångar i fondförsäkringsverksamheten där cirka 80 % (82%) av fonderna är exponerade för aktierisk.

Bolagets spreadrisk-exponering är hänförligt till svenska bostadsobligationer och innehav i främst globala och amerikanska Investment Grade och till mindre del High Yield-fonder. Som framgår av tabell 4 så har majoriteten av räntetillgångarna en rating på A eller högre vilket gör att bolagets exponering för spreadrisk är relativt liten.

Bolagets känsligheter för förändringar i tillgångspriser, räntenivåer och kreditspread framgår i tabellen nedan vilket visar värdeförändringseffek-

terna på bolagets egenägda tillgångar och tillgångar för Garantiförvaltningen och exkluderar tillgångar som är hänförliga till försäkringsavtal där försäkringstagarna bär risken eftersom värdeförändringar i dessa tillgångar inte ger någon resultateffekt.

Tabell 2. Känslighetsanalys marknadsriskerna netto i tillgångar och skulder

Antagande	Effekt på resultat före skatt, Mkr ⁵⁾	
	2018-12-31	2017-12-31
Ränterisk netto ¹⁾ 100 bp högre nominella marknadsräntor	-82	-56
Ränterisk netto ¹⁾ 100 bp lägre nominella marknadsräntor	84	58
Aktierisk ²⁾ 10% lägre aktiekurser	-91	-110
Kreditspreadrisk ³⁾ 100 bp ökad kreditspread	-81	-112
Valutarisk ⁴⁾ 10% förändring i negativ riktning av utländska valutor mot SEK	-31	-20

¹⁾ Netto värdeförändring i räntebärande placeringstillgångar inklusive upplupen ränta och försäkringsteknisk avsättning (sjukavsättningar eftersom förändringen i livavsättningarna absorberas av villkorad återbäring). Ränterisken avser både kassaflödesrisk och prisrisk och obligationsinnehav stressas inklusive upplupen ränta.

²⁾ Avser effekten för bolagets egenägda tillgångar (aktier och tillgångar).

³⁾ Beräkningen avseende kreditspreadrisk och ränterisk är baserad på genomlysta fonddinnehav.

⁴⁾ Valutaexponeringen avser direktägda innehav noterade i respektive valuta.

⁵⁾ Resultateffekten är densamma som effekten på eget kapital.

Den indirekta, negativa effekt ett aktieprisfall har på den framtida intjäningen för Fondförsäkringsverksamheten är exkluderat i ovanstående tabell. Fondförsäkringsverksamheten är känslig för minskad intjäning (tabell 1) från lägre försäkringsavgifter och returprovisioner vilket kan vara en effekt av fallande tillgångsvärden (till följd av ett marknadsstress) eftersom dessa har en proportionell koppling till fondernas värde. I bolagets årliga ERSA rapport enligt Solvens II stressas effekten av 25 procent lägre intäkter (till följd av fallande marknadspriser eller marginaler) vilket påverkar solvenskvoten enligt Solvens II kraftigt negativt dock fortsatt med marginal överstigande det lagstadgade solvenskravet.

Bolagets valutarisk är till största del hänförlig till de valutakursfluktuationer som uppstår i fondförsäkringskapitalet och dess påverkan på den framtida intjäningen. Fondförsäkringskapitalets valutaexponering utgörs till 44 (48) procent av SEK, till 27 (25) procent av USD, till 6(8) procent av EUR samt resterande andel till övriga valutor. Till skillnad från placeringstillgångar avseende exempelvis Garantiförvaltningsprodukten så hedgas inte denna valutaexponering. Valutaexponering i bolagets direktägda placeringstillgångar härrör till placeringstillgångar i andra valutor och risken begränsas genom användning av valutaderivat. Tabell 3 nedan visar portföljen för Garantiförvaltning samt det egna kapitalets känslighet mot en förändring av valutakursen mot SEK.

Tabell 3. Påverkan på resultat av en 10%-ig försvagning av valutakursen mot SEK

Valuta	Effekt på resultat före skatt, Mkr	
	2018-12-31	2017-12-31
USD	-12,6	-9,6
EUR	-3,9	-8,4
HKD	-3,8	-4,1
KRW	-2,1	-2,6
TWD	-1,8	-1,9
INR	-1,5	-1,5
Övriga valutor	-5,1	-5,1
Summa	-30,8	-33,2

¹⁾ Avser valutaexponering i direktägda innehav noterade i respektive valuta samt indirekt exponering via genomlysning av fonder.

Den totala valutaexponeringen som andel av marknadsvärdet för Garantiförvaltningen samt Fondlivs egna placeringstillgångar uppgick per 2018-12-31 till 6 (7) procent. Allokeringensmandatet i bolagets placeringsriktlinjer begränsar valutarisken som främst hanteras via valutaterminer.

Försäkringsavtalen inom Garantiförvaltningen löper under lång tid och räntekänsligheten i avsättningarna för Garantiförvaltningen blir därmed betydande men följs i ALM-analyser. Med beaktande av produktens storlek är denna risk begränsad.

Riskhantering

De riskreduceringstekniker som tillämpas vid förvaltningen av bolagets direktägda tillgångar är derivat och diversifiering. Bolagets investeringar sprids på flera tillgångsslag samt segment inom dessa vilket ger exponering mot olika riskfaktorer som reagerar på olika sätt på de finansiella marknadernas rörelser. I syfte att reducera ränterisk i de direktägda tillgångarna använder förvaltningen ränteterminer (futures och forwards) samt ränteswappar. Vid behov av att tillfälligt reducera aktierisk använder förvaltningen aktieindexterminer. På det sättet skyddas portföljen mot stora prisfall på aktiemarknaderna utan att de underliggande aktie- och aktiefondinnehaven behöver säljas, vilket effektiviserar portföljförvaltningen. Effekten av denna riskreduceringsstrategi mäts genom att aktieallokeringen (inklusive derivat) stäms av på daglig basis.

Förvaltningen använder sig regelbundet av derivatinstrument för att reducera valutarisken i portföljen. Detta möjliggör att förhålla sig till de fastställda limiterna för valutaexponering utan att för den delen avstå från att investera i önskvärda tillgångar som bär annan valutarisk än svenska kronan. Uppföljningen av valutaexponering (totalt och mot enskilda valutor) görs på daglig basis.

För att säkerställa långsiktig stabilitet görs ALM-analyser avseende Garantiförvaltningen genom att simulera framtida kapitalbehov utifrån framskrivning av skuld- och tillgångssida givet ett antagande om fortlevnad enligt nuvarande verksamhet.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Motpartsrisken härrör från motparter för finansiella derivat och banktillgodohavanden samt motparter inom återförsäkring.

Derivat köps för att skydda balansräkningen mot till exempel ränterisk, aktierisk och valutarisk och innebär att motparten, genom derivatkontraktet, åtar sig att kompensera för negativa resultat till följd av förändringar av exempelvis marknadsräntor, aktiepriser eller valutakurser. Vid marknadsförändringar kan det därmed uppstå en fordran på motparten. Motpartsrisken reduceras primärt genom diversifiering av de motparter som bolaget använder vid handel av finansiella derivat. Länsförsäkringar Fondliv är även exponerat för motpartsrisk från återförsäkringsgivare. Bolaget tecknar återförsäkring för att inte åta sig större egen ansvarighet än vad som följer av försäkringstekniska riktlinjer och återförsäkringspolicy.

Motpartsrisken som uppstår i samband med återförsäkringar begränsas i första hand genom att välja motparter med god kreditvärdighet. Länsförsäkringar Fondliv tecknar återförsäkring med återförsäkringsgivaren Sweden Re som har en AA rating från S&P och A1 från Moody's. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar var 46,6 (28,6) Mkr per 2018-12-31 vilket ger en andel av sjuk- och dödsfallsförsäkringsbeståndet som är återförsäkrad på 15,5 (11,8) procent.

Den låga motpartrisk som finns består uteslutande av motpartsrisken i banktillgodohavanden. I not 1 i avsnittet om "förväntade kreditförluster" beskrivs metodiken för hur förväntade kreditförluster fastställs för olika typer av tillgångar. Övriga fordringar utgörs av både interna och externa fordringar som historiskt visat på låg andel fallerade fordringar och inga konstaterade förluster för olika grupper av motparter. Förlusten vid fallissemang bedöms med det i beaktande och fordringarnas korta löptider vara väldigt låg varpå reserveringsbehovet blir noll eller nära noll.

Tabell 4. Länsförsäkringar Fondlivs exponering per kreditkvalitetsnivå

	Marknadsvärde, Mkr	
	2018-12-31	2017-12-31
Kassa och bank samt likvida medel klassificerade som Övriga fordringar		
A	1 068	652
Summa	1 068	652
Obligationer och andra räntebärande värdepapper¹⁾		
AAA - Svenska staten	0	0
AAA - Övriga	2 211	2 450
AA	18	23
A	97	166
BBB	236	398
BB el lägre	115	125
Rating saknas	3	6
Summa	2 680	3 168
Derivat		
A	17	10
Summa	17	10
Totalt	3 765	3 830

¹⁾ Marknadsvärde inklusive upplupen ränta för direktägda innehav vilket även inkluderar genomlysta räntefonder.

Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för vikande intjäning med anledning av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller felaktiga beslut. Strategisk risk ingår därmed som en underkategori till affärsrisk. Affärsrisk inkluderar även ryktesrisk, dvs risken att intäkterna minskar på grund av negativa rykten om antingen Länsförsäkringar eller branschen i allmänhet. I affärsrisk ingår även Conduct risk, d.v.s. risken för otillbörligt uppförande.

Bolagets exponering för affärsrisker följer bolagets affärsstrategier där affärsplaneringsprocessen och återkoppling från affärsriskanalyser utgör ett viktigt instrument för att anpassa risknivån efter bolagets förutsättningar och förändringar i omvärlden.

Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktning av verksamhet och dels i den årliga affärsplaneringsprocessen. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker och compliancerisker.

De former av operativ risk som Länsförsäkringar AB-koncernen är exponerad mot är Produkt- och processrisker, Personrisker, Legala risker och compliancerisker, IT-risker, Modellrisker och Säkerhetsrisker.

Riskhantering

Operativa risker hanteras så att Bolagets mål om långsiktig lönsamhet och existens ska uppfyllas och så att kunders och andra intressenters förtroende för Bolaget ska vara fortsatt högt. Arbetet med operativ risk baseras på en koncerngemensam metodik som omfattar affärskritiska processer och nyckelkontroller likväl som inrapporterade incidenter och verksamhetens egna självutvärderingar av operativ risk. Alla anställda ansvarar för en aktiv hantering av operativa risker inom respektive verksamhetsområde. Det är den avdelning som tar risken som äger risken. Detta innebär att den dagliga hanteringen av operativa risker främst sker i affärsverksamheten. Minimering av riskerna sker genom aktivt förebyggande arbete och med en medvetenhet om operativa risker i varje beslutssituation.

I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår momenten identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering. Analyser av operativ risk genomförs årligen. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp kvartalsvis.

Operativa risker mäts och bedömas också genom:

- Riskanalyser av operativ risk och uppföljningar av egenkontroller och nyckelkontroller i affärskritiska processer.
- Uppföljning av inträffade incidenter
- Fördjupade analyser och rapportering vid allvarliga incidenter, större förändringar i omvärlden eller vid indikationer om förhöjd risknivå.
- Koncernens ersättningspolicy som säkerställer att ersättningar till anställda inte är utformade så att onödigt risktagande uppmuntras.
- Fördjupande riskanalyser i samband med större beslut som kan få väsentlig påverkan på riskprofilen.

Koncernen har ett gemensamt ramverk (BARB, Beaktande av risker vid beslut) för hur risker ska identifieras, värderas och dokumenteras i beslutsprocessen för beslut som kan förväntas få en väsentlig påverkan på lönsamhet, riskprofil, organisation eller varumärke. Syftet är att uppnå ett effektivt beslutsfattande genom en proaktiv och ändamålsenlig hantering av risker för att därigenom nå uppsatta mål med en större grad av säkerhet samt säkerställa att gällande lagar och regler efterlevs samt att kundnytta uppnås.

Gruppens kontinuitetshandling handlar om att upprätta beredskaps-, kontinuitets- och återställningsplaner för hantering av incidenter före, under och efter det att en kris inträffat. Det övergripande målet för säkerhetsarbetet är att skydda organisationens tillgångar mot alla typer av hot, interna eller externa, avsiktliga eller oavsiktliga. Säkerhetsarbetet bedrivs enligt ISO-standarderna för informationssäkerhet och kontinuitetshandling.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för förluster till följd av att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris.

Exponeringen mot likviditetsrisken är låg i fondförsäkring eftersom fondandelar avyttras i takt med och till det värde som ska utbetalas till försäkringstagarna. Majoriteten av fonderna i handelslagret är likvida på kort sikt och gränser för innehaven i handelslagret fastställs och regleras i styrdokumentet. Fondbytesprocessen ger inte upphov till någon likviditetsrisk eftersom köp för den försäkrades räkning genomförs först efter erhållen likviditet för säljtransaktionen från fondbolaget. Placeringstillgångarna placeras med beaktande av Länsförsäkringar Fondlivs behov av likviditet för att kunna uppfylla bolagets åtaganden. För att säkerställa god kortsiktig betalningsberedskap hålls en likviditetsreserv och bolagets likviditetsbehov på kort sikt prognostiseras dagligen med hänsyn till både in- och utflöden. Det finns av styrelsen satta limiter för minsta belopp för denna likviditetsreserv som också tar hänsyn till potentiellt likviditetsbehov för ingångna derivatavtal. Länsförsäkringar Fondlivs tillgångar delas in i fördefinierade likviditetsklasser varav likviditetsreserven endast får utgöras av tillgångar i den högsta likviditetsklassen.

Tabell 5. Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden, Mkr

Mkr	2018						2017					
	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	5-10 år	>10 år	Totalt
Tillgångar												
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-	8,3	220,9	-	-	229,2	26,4	16,7	199,2	7,3	-	249,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	2,2	431,2	1 520,7	8,5	-	1 962,6	-4,1	62,8	2 072,0	24,0	-	2 154,7
Övriga fordringar	291,2	-	-	-	-	291,2	190,8	-	-	-	-	190,8
Skulder												
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾ varav:	47,5	137,7	647,8	774,1	1 551,4	3 158,5	30,2	124,9	544,6	560,9	1 501,6	2 762,2
- livavsättningar	31,7	96,3	539,1	685,4	1 454,7	2 807,2	20,0	86,4	455,6	495,3	1 421,0	2 478,3
- sjukräntor	7,3	19,1	68,8	56,1	61,2	212,5	4,3	16,2	53,0	39,1	48,0	160,6
- IBNR och ersättningsreserv	8,5	22,3	39,9	32,6	35,5	138,8	5,9	22,3	36,0	26,5	32,6	123,3
Övriga skulder	38,3					38,3	78,1	-	-	-	-	78,1
Summa kassaflöden, netto	207,6	301,8	1 093,8	-765,6	-1 551,4	-713,8	104,7	-45,4	1 726,7	-529,6	-1 501,6	-245,2
Derivat, in- och utflöden, netto	11,7	-	-	-	-	11,7	10,1	-	-	-	-	10,1
Summa kassaflöden, netto	195,9	301,8	1 093,8	-765,6	-1 551,4	-725,5	114,9	-45,4	1 726,7	-529,6	-1 501,6	-235,1

¹⁾ I obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår belopp som i balansräkningen klassificerats som tillgångar för villkorad återbäring.

²⁾ Försäkringstekniska avsättningar redovisas brutto, före avgiven återförsäkring.

Kapitalhantering

Det är av central betydelse att kapitalet är av tillräcklig storlek i förhållande till storleken på bolagets risker, regulativa kapitalkrav och vad ägarna förväntar sig i form av utdelningar.

Affärsverksamheten bedrivs i vinstsyfte så att Bolaget kan lämna avkastning genom värdetillväxt och utdelning till ägarna. Ett kapitalmål beslutas årligen av styrelsen vilket uttrycks som en kapitalkvot beräknad enligt Solvens II. Styrelsen beslutar också en lägsta gräns för kapitalisering. Länsförsäkringar AB-koncernen tillämpar gemensamma riktlinjer för ekonomi- och kapitalstyrning som gäller för alla koncernens bolag. Den partiella interna modellen används för styrning av risktagandet.

Bolagets kapitalplanering (ERSA) genomförs en gång per år och är integrerad med affärsplaneringen. I processen analyseras storleken på kapitalbehovet och tillgången på kapital utifrån prognoser för försäljning och lönsamhet.

Syftet med ERSA är att säkerställa att kapitalbasen är tillräcklig för att bära de risker som följer av realiserandet av affärsplanen. Analysen tar sin utgångspunkt i arbetet med affärsplanen och dess så kallade basscenario men inkluderar även ett krävande men realistiskt negativt scenario och

stresstester. Analysen ska genomföras på ett sådant sätt att styrelse och ledning får en ökad gemensam förståelse för frågor om kapitalstruktur, kapitalbehov och beredskap för att reducera risker eller skaffa nytt kapital. Kapitalplaneringen utmynnar bland annat i prognoser för resultat- och balansräkningar samt för kapitalsituationen i förhållande till regulativa krav i tillägg till en plan för utdelningar.

I slutet av året undertecknades ett fastprisavtal avseende leverans av försäkringsadministration, systemförvaltning och kundvård till Länsförsäkringar Tradliv. Detta kostnadsåtagande tillsammans med breda aktieprisfall under Q4 påverkar solvenskvoten negativt vilket framgår av tabell 6.

Tabell 6. Solvenssituation enligt Solvens II för Länsförsäkringar Fondliv

Mkr	2018-12-31	2017-12-31
Kapitalbas	9 235	10 656
Kapitalkrav	6 823	7 006
Kapitalkvot	135%	152%

Not 3	Premieinkomst		
		2018	2017
Premieinkomsten brutto före avgiven återförsäkring fördelar sig enligt följande i livförsäkringsrörelsen			
Direkt livförsäkring		256,3	217,6
Summa		256,3	217,6
Premieinkomst brutto för direkt livförsäkring fördelar sig på följande kategorier			
Premier för individuell livförsäkring		256,3	217,6
Summa		256,3	217,6
Periodiska premier		256,3	217,6
Summa		256,3	217,6
Premier för vilka försäkringstagaren bär risk		256,3	217,6
Summa		256,3	217,6

Samtliga premier avser försäkring i Sverige.

Not 4	Kapitalavkastning, intäkter		
		2018	2017
Erhållna utdelningar utanför koncernen		12,5	8,8
Summa utdelningar		12,5	8,8
Ränteintäkter			
Obligationer och räntebärande värdepapper ¹⁾		7,3	3,3
Derivat		4,8	1,4
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag		1,0	0,7
Övriga ränteintäkter ¹⁾		-0,3	-0,4
Summa ränteintäkter		12,8	5,0
Valutakursvinster		-	13,4
Realisationsvinster, netto			
Aktier och andelar		0,4	69,6
Obligationer och räntebärande värdepapper		20,0	7,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag		0,4	0,0
Summa realisationsvinster		20,8	76,7
Kapitalavkastning, intäkter		46,1	103,9

¹⁾ Varav negativ ränta på räntebärande värdepapper om 1,3 (2,5) Mkr och kassa och bank 4,2 (1,2) Mkr.

Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar		
		2018	2017
Aktier och andelar		-	61,3
Obligationer och räntebärande värdepapper		-	35,6
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag		0,0	0,4
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		-	10 177,3
Summa		0,0	10 274,6

Not 6	Övriga tekniska intäkter		
		2018	2017
Riskintäkter		46,9	46,0
Returprovisioner ¹⁻²⁾		897,5	837,4
Övrigt		30,3	31,2
Summa		974,7	914,6

¹⁾ Avser i sin helhet kontrakt med kunder.

²⁾ Returprovisioner inkluderar fondrabatter som uppgår till -18,0

Not 7	Utbetalda försäkringsersättningar		
		2018	2017
Ersättningar		-60,8	-45,7
Skaderegleringskostnader		-8,9	-8,9
Summa		-69,7	-54,6

Not 8	Driftskostnader		
		2018	2017
Funktionsindelade driftskostnader i livförsäkringsrörelsen			
Anskaffning		-688,1	-634,4
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader		95,8	37,3
Administrationskostnader		-518,7	-435,5
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring		5,1	4,4
Summa		-1 105,9	-1 028,2
Totala beloppet för provisioner för direkt försäkring		-695,4	-639,1
Totala beloppet av utgifter för forskning och utveckling som kostnadsförts		-65,6	-28,9

Summan av posterna anskaffning och förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader utgör posten anskaffning nedan. Summan av posterna administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring utgörs av posten administration. I posten administrationskostnader ingår serviceintäkter om 146,6 Mkr främst avseende serviceavtalet med Länsförsäkringar Liv, som i sin helhet avser kontrakt med kunder. Bolaget har inga avtal längre än 12 månaders ömsesidig uppsägning.

De totala kostnaderna består av följande delar	2018	2017
Anskaffning	-592,2	-597,0
Skadereglering	-8,9	-8,9
Administration	-513,6	-422,2
Kapitalförvaltning	-19,0	-25,2
Summa	-1 133,7	-1 053,3

Kostnaderna för anskaffning och administration redovisas i resultaträkningen under driftskostnader, kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar, kostnaderna för kapitalförvaltning redovisas i not 11 och 16.

De totala kostnaderna fördelar sig enligt nedan	2018	2017
Avskrivningar m.m.	-381,3	-214,2
Övrigt	-752,4	-839,1
Summa	-1 133,7	-1 053,3

Not 9	Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer		
		2018	2017
KPMG AB			
Revisionsuppdrag		-1,0	-1,0
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag		-	-0,1
Summa		-1,0	-1,1

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 10	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar
---------------	---

	2018	2017	2018	2017
Medelantal anställda				
Män	75	75		
Kvinnor	118	114		
Totalt antal anställda	193	189		
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare, Mkr				
Löner och ersättningar	100,0	97,5		
Sociala kostnader	54,6	52,2		
varav pensionskostnader	18,4	16,8		
Summa	154,6	149,7		
Styrelse och ledande befattningshavare 14 (15)				
Löner och ersättningar	13,8	13,5		
varav fast lön till vd	3,5	3,6		
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	8,8	8,4		
Sociala kostnader	10,2	9,7		
varav pensionskostnader	4,6	4,3		
Summa	24,0	23,2		

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader

Löner och ersättningar	113,8	110,9
Sociala kostnader	64,8	62,0
varav pensionskostnader	23,0	21,1
Summa	178,6	172,9

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter och styrelseledamöter inom Länsförsäkringar AB-koncernen erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

**Pensionskostnad
i förhållande till pensionsgrundande lön %**

Ersättningar till ledande befattningshavare					Summa	Avgiftsbestämd
	Grundlön/ styrelsearvode	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad			
2018						
Tua Holgersson, verkställande direktör	3,5	0,0	1,3	4,8	35	
Anders Östryd, styrelseledamot	0,4	-	-	0,4		
Jens Listerö, styrelseledamot	0,2	-	-	0,2		
Christian Bille, styrelseledamot	0,2	-	-	0,2		
Ulrica Hedman, styrelseledamot	0,3	-	-	0,3		
Hans Ljungkvist, styrelseledamot	0,1	-	-	0,1		
Olof Wogén, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	0,1		
Fredrik Bergström, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	0,1		
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	8,8	0,1	3,3	12,2	37	
Totalt 2018	13,7	0,1	4,6	18,4		
2017						
Tua Holgersson, verkställande direktör	3,4	0,2	1,1	4,7	35	
Olof Wogén, styrelseledamot	0,3	-	-	0,3		
Anders Östryd, styrelseledamot	0,4	-	-	0,4		
Jens Listerö, styrelseledamot	0,1	-	-	0,1		
Christian Bille, styrelseledamot	0,2	-	-	0,2		
Ulrica Hedman, styrelseledamot	0,2	-	-	0,2		
Fredrik Bergström, styrelseledamot	0,3	-	-	0,3		
Sune Nilsson, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	0,1		
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	8,3	0,0	3,2	11,5	37	
Totalt 2017	13,3	0,1	4,4	17,8		

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen.

Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyen.

Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Not 10 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt styrelsens vice ordförande.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmonisera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Avgifter för 2019 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 12,0 Mkr.

	2018	2017
Kostnader för avgiftsbestämda planer	22,0	19,3

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2018-12-31	2017-12-31
Styrelseledamöter	33	33
Andra ledande befattningshavare	43	43

Not 11 Kapitalavkastning, kostnader

	2018	2017
Kapitalförvaltningskostnader	-16,4	-12,4
Övriga finansiella kostnader	-11,9	-
Räntekostnader		
Obligationer och räntebärande värdepapper	-0,0	-0,2
Derivat	-27,6	-20,9
Övriga räntekostnader	-0,1	-1,2
Summa räntekostnader	-27,7	-22,3
Valutakursförluster	-11,6	-
Realisationsförluster, netto		
Derivat	-16,7	-0,3
Summa realisationsförluster	-16,7	-0,3
Kapitalavkastning, kostnader	-84,3	-35,0

Not 12 Orealiserade förluster på placeringstillgångar

	2018	2017
Aktier och andelar	-58,8	-
Obligationer och räntebärande värdepapper	-39,3	-
Derivat	-2,7	-0,1
Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar	-4 539,1	-
Summa	-4 639,9	-0,1

Not 13 Övriga tekniska kostnader

	2018	2017
Riskkostnader	-62,0	-56,2
Övrigt	-0,9	-0,6
Summa	-62,9	-56,8

Not 14 Kapitalavkastning, intäkter, icke-tekniskt

	2018	2017
Erhållna utdelningar	0,0	0,0
Summa utdelningar	0,0	0,0
Ränteutäkter		
Obligationer och räntebärande värdepapper	0,2	-0,6
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	0,2	0,2
Övriga ränteutäkter	5,0	7,8
Summa ränteutäkter	5,4	7,4
Valutakursvinster	2,4	-
Realisationsvinster, netto		
Obligationer och räntebärande värdepapper	5,2	9,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	0,3	-
Summa realisationsvinster	5,5	9,1
Kapitalavkastning, intäkter	13,3	16,5

Not 15 Orealiserade vinster, icke-tekniskt

	2018	2017
Obligationer och räntebärande värdepapper	0,9	-
Summa	0,9	-

Not 16 Kapitalavkastning, kostnader, icke-tekniskt

	2018	2017
Kapitalförvaltningskostnader	-2,6	-3,7
Övriga finansiella kostnader	-0,4	-8,2
Räntekostnader		
Derivat	-0,1	-0,2
Övriga räntekostnader	-1,4	-0,8
Summa	-1,5	-1,0
Valutakursförluster	-6,1	-1,0
Realisationsförluster, netto		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-1,5
Derivat	-6,0	-4,6
Nedskrivning av aktier i intressebolag	-	-35,0
Summa realisationsförluster	-6,0	-41,1
Kapitalavkastning, kostnader	-16,6	-55,0

Not 17	Kapitalavkastning per värderingskategori¹⁾	
	2018	2017
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	-102,0	170,8
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	-	0
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	-4,3	-1,2
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-0,1	-0,4
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	0
Poster som ej fördelas på kategori		
Valutakursresultat, netto	-15,3	12,4
Kapitalförvaltningskostnader	-19,0	-16,1
Nedskrivning av aktier i intressebolag	-	-35,0
Övriga finansiella kostnader	-	-10,0
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastning netto	-0,9	-
Summa	-141,6	120,5

¹⁾ I Orealiserade förluster på placeringstillgångar i resultaträkningen ingår orealiserade förluster på tillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken om -4 539,1.

Not 18	Orealiserade förluster, icke-tekniskt	
	2018	2017
Aktier och andelar	-	-0,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-6,0
Derivat	-0,1	-0,1
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	-0,1	-0,2
Summa	-0,2	-7,0

Not 19	Skatt	
	2018	2017
Aktuell skattekostnad		
Årets avkastningsskatt	-116,1	-99,3
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-0,0	-0,5
Uppskjuten skatteintäkt hänförlig till skattemässiga underskott	8,0	4,3
Totalt redovisad skattekostnad	-108,1	-95,5
Årets förändring av uppskjuten skattefordran har i sin helhet redovisats i resultaträkningen.		
Redovisade skattefordringar och skatteskulder		
Aktuell skattefordran	-	10,2
Aktuell skatteskuld	18,5	-
Uppskjuten skattefordran hänförlig till underskottsavdrag	16,1	8,1
Tillämpade skattesatser		
Skattesats vid beräkning av inkomstskatt	22%	22%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, pensionsförsäkring	15%	15%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, kapitalförsäkring	30%	30%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, pensionsförsäkring	0,51%	0,50%
Statslåneränta vid beskattning, kapitalförsäkring	1,49%	1,25%

Not 20	Andra immateriella tillgångar	
	2018	2017
Immateriella tillgångar under egen utveckling		
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde	272,2	229,0
Årets investeringar i form av intern utveckling	34,0	43,2
Utgående anskaffningsvärde	306,2	272,2
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar	-53,9	-33,2
Årets avskrivningar	-28,5	-20,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-82,4	-53,9
Nedskrivningar		
Ingående nedskrivningar	-5,5	-0,9
Årets nedskrivningar	-	-4,6
Utgående nedskrivningar	-5,5	-5,5
Summa bokfört värde	218,3	212,8

Not 21	Aktier och andelar i intresseföretag
---------------	---

	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier och andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2018-12-31	Resultat 2018	Bokfört värde 2018-12-31	Verklig värde 2018-12-31
FörsäkringsGiroet Sverige AB	556482-4471	Solna	5 000 000	25%	13,7	0,1	-	-

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde	2018-12-31	2017-12-31
Ingående balans	-	29,2
Aktieägartillskott	-	5,8
Nedskrivning	-	-35,0
Utgående balans	-	-
Summa bokfört värde	-	-

Finansiell information i sammandrag avseende intresseföretagen

Uppgifterna avser Länsförsäkringar Fondlivs ägarandel

	2018	2017
Intäkter	20,0	17,9
Resultat	0,0	-5,4
Tillgångar	10,1	8,9
Skulder	6,7	5,5
Eget kapital	3,4	3,4

Not 22	Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag
---------------	--

	2018-12-31	2017-12-31
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek	226,6	246,8
Summa	226,6	246,8

Not 23	Aktier och andelar
---------------	---------------------------

	2018-12-31	2017-12-31
Noterade aktier och andelar	1 044,0	1 044,4
Summa	1 044,0	1 044,4
Anskaffningsvärde	931,9	748,3
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	-131,9	-162,0
Totalt	912,1	882,4

Not 24	Obligationer och andra räntebärande värdepapper
---------------	--

	2018-12-31	2017-12-31
Emittent		
Svenska staten	0,5	0,5
Svenska bostadsinstitut	1 466,3	1 805,2
Övriga svenska emittenter	479,0	336,1
Utländska emittenter	508,0	779,2
Summa	2 453,8	2 921,0
Upplupet anskaffningsvärde	2 392,8	2 857,1
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	2 452,8	2 921,0
Onoterade värdepapper	1,0	-
Summa	2 453,8	2 921,0
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	-308,1	-449,9
Totalt	2 145,7	2 471,1

Not 25	Derivat
---------------	----------------

	Bokförda värden		Nominellt belopp	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Aktierelaterade derivat	0,1	0,0	0,0	0,0
Ränterelaterade derivat	0,1	0,5	267,0	413,1
Valutarelaterade derivat	19,0	15,9	1 181,3	1 152,5
Summa	19,2	16,4	1 448,3	1 565,6
Derivatinstrument med negativa värden				
Aktierelaterade derivat	2,4	0,0	0,0	0,0
Ränterelaterade derivat	0,3	0,1	473,0	45,6
Valutarelaterade derivat	4,8	6,2	220,9	201,0
Summa	7,5	6,3	693,9	246,6
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	-2,4	-2,6		
Totalt	16,8	13,8		

Not 26 Upplysning om kvittning

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettningsavtal eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Bolaget har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Nettobeloppet visar exponeringen under normala affärsförhållanden i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Finansiella tillgångar och skulder netto redovisas i balansräkningen när det finns legal rätt att netto redovisa transaktioner och det finns en avsikt att erlagga likvid netto eller realisera tillgången och erlagga likvid för skulden samtidigt.

2018-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal			Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettnings	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp	
Tillgångar							
Derivat	19,2	-	19,2	-2,0	-	-	17,2
Skulder							
Derivat	-7,5	-	-7,5	2,0	-	-	-5,5
Totalt	11,7	-	11,7	-	-	-	11,7

2017-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal			Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen			Nettobelopp
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettnings	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp	
Tillgångar							
Derivat	16,4	-	16,4	-6,2	-0,5	-	9,7
Skulder							
Derivat	-6,3	-	-6,3	6,2	0	-	-0,1
Totalt	10,1	-	10,1	-	-0,5	-	9,6

Not 27 Tillgångar för villkorad återbäring

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående balans	614,5	424,2
Värdet förändring över resultaträkningen	-172,1	190,3
Utgående balans	442,4	614,5
Tillgångarna fördelas enligt nedan		
Aktier och andelar	131,9	162,0
Obligationer	308,1	449,9
Derivat	2,4	2,6
Summa	442,4	614,5

Not 28 Fondförsäkringstillgångar

	2018-12-31	2017-12-31
Aktiebaserade fonder	108 651,1	113 120,5
Räntebaserade fonder	13 689,0	11 609,0
Summa	122 340,1	124 729,5
Anskaffningsvärde	101 225,5	95 489,6

Not 29 Övriga fordringar

	2018-12-31	2017-12-31
Fordringar på koncernföretag	150,6	425,2
Fordringar på Länsförsäkringar Liv	82,9	197,2
Övriga fordringar ¹⁾	504,1	171,1
Summa	737,6	793,5

¹⁾ 0 Mkr avser intäkter från kontrakt med kunder.

Övergången från IAS 39 till IFRS 9 innebär att reservering för kreditförluster för övriga fordringar gjordes om 0 Mkr per 2018-01-01. Reserveringen uppgår per 2018-12-31 till 0 Mkr. Samtliga exponeringar ligger i stadie 1.

Not 30 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2018-12-31	2017-12-31
Finansiella avtal		
Ingående balans	1 085,2	1 047,9
Under året aktiverade kostnader	477,2	251,5
Årets avskrivningar enligt plan	-261,4	-210,1
Årets nedskrivningar	-119,9	-4,1
Summa utgående balans	1 181,1	1 085,2

Not 31 Aktiekapital

	2018-12-31	2017-12-31
Antal emitterade och betalda aktier	10 000	10 000
Kvotvärde, kr	10 000	10 000
Antal utestående aktier	10 000	10 000

Övriga upplysningar om eget kapital framgår av rapport över förändringar i eget kapital.

Not 32 Livförsäkringsavsättning		2018-12-31	2017-12-31
Ingående balans		2 478,3	2 242,2
Inbetalningar		452,0	424,2
Utbetalningar		-93,7	-97,3
Skillnad mellan inbetalningar och livförsäkringsavsättning för premier inbetalda under räkenskapsåret		-41,9	-56,3
Kostnadsuttag		-17,9	-18,6
Förändring i avsättning på grund av ändrat ränteantagande		17,2	-4,9
Förändring i avsättning på grund av ändrat kostnadsantagande		9,2	-14,4
Förändring i avsättning på grund av ändrat flyttantagande		4,9	-25,0
Dödlighetsresultat		-	-1,3
Avkastningsskatt		-2,0	-1,6
Andra förändringar		1,2	31,3
Utgående balans		2 807,3	2 478,3

För fastställande av livförsäkringsavsättning tillämpas ett diskonteringsränteantagande i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23 (föreskriften upphävd i och med det svenska införandet av Solvens II-direktivet). I och med att Länsförsäkringar Fondliv tillämpar Solvens II-regelverket för hela verksamheten kommer, för beräkning av livförsäkringsavsättning, en övergång till den av EIOPA definierade diskonteringsräntan genomföras under 2019. Bedömningen är att detta kommer ha begränsad påverkan på livförsäkringsavsättningen.

För beräkning av sjukräntor används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på svenska marknadsräntor justerad med kreditrisk. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta, vilken för 2018 uppgick till 4,05% och för 2019 kommer att uppgå till 3,90%.

Not 33 Oreglerade skador		Avsättning			Totalt 2018	Totalt 2017
	Fastställda skador	Icke fastställda skador	för skadeliv och sjukräntor			
Ingående balans	18,6	104,7	160,6	283,9	228,8	
Effekt ändrat sjuklighetsantagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga förändringar	2,0	13,4	51,9	67,3	55,1	
Utgående balans	20,6	118,1	212,5	351,2	283,9	

Förändringen i fastställda skador redovisas i utbetalda försäkringsersättningar.

Not 34 Fondförsäkringsåtaganden		2018-12-31	2017-12-31
Ingående balans		124 968,9	111 800,6
Inbetalningar		8 339,5	8 526,3
Flytt, Återköp och Annullationer		-2 802,6	-2 545,7
Utbetalda ersättningar		-2 462,9	-2 226,3
Kostnadsuttag		-732,9	-693,6
Värdeförändring		-4 514,1	10 201,5
Avkastningsskatt		-113,6	-97,5
Riskresultat		9,5	4,3
Andra förändringar		1,2	-0,7
Utgående balans		122 693,0	124 968,9

Not 35 Skulder avseende direkt försäkring		2018-12-31	2017-12-31
Skulder till försäkringstagare		32,1	18,0
Skulder till försäkringsförmedlare		50,1	70,3
Summa		82,2	88,3

Not 36 Övriga skulder		2018-12-31	2017-12-31
Skulder till koncernföretag		15,1	34,9
Skulder till Länsförsäkringar Liv		7,4	29,5
Övriga skulder		421,4	304,0
Summa		443,9	368,4

Not 37 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Egetkapital-instrument	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Egetkapital-instrument		
2018-12-31							
Tillgångar							
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	226,6	-	-	-	-	226,6	226,6
Aktier och andelar	912,1	-	-	-	-	912,1	912,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 145,7	-	-	-	-	2 145,7	2 145,7
Tillgångar för villkorad återbäring	442,4	-	-	-	-	442,4	442,4
Fondförsäkringstillgångar	122 340,1	-	-	-	-	122 340,1	122 340,1
Derivat	16,8	-	-	-	-	16,8	16,8
Övriga fordringar	-	-	730,0	-	-	730,0	730,0
Kassa och bank	-	-	970,5	-	-	970,5	970,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	98,3	-	-	98,3	98,3
Summa	126 083,7	-	1 798,8	-	-	127 882,5	127 882,5

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder				
Derivat	7,5	-	7,5	7,5
Övriga skulder	-	379,3	379,3	379,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	6,0	6,0	6,0
Summa	7,5	385,3	392,8	392,8

Det redovisade värdet på tillgångar klassificerade som Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skulder klassificerade som Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar		
2017-12-31					
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	246,8	-	-	246,8	246,8
Aktier och andelar	882,4	-	-	882,4	882,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 471,1	-	-	2 471,1	2 471,1
Tillgångar för villkorad återbäring	611,9	2,6	-	614,5	614,5
Fondförsäkringstillgångar	124 729,5	-	-	124 729,5	124 729,5
Derivat	-	13,8	-	13,8	13,8
Övriga fordringar	-	-	793,5	793,5	793,5
Kassa och bank	-	-	276,6	276,6	276,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	105,4	105,4	105,4
Summa	128 941,7	16,4	1 175,5	130 133,6	130 133,6

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder		
Skulder					
Derivat	-	6,3	-	6,3	6,3
Övriga skulder	-	-	305,8	305,8	305,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	16,1	16,1	16,1
Summa	-	6,3	321,9	328,2	328,2

Not 38 Värderingsmetoder för verkligt värde

I tabellen framgår tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

2018-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	226,6	-	-	226,6
Aktier och andelar	912,1	-	-	912,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2144,8	-	0,9	2145,7
Derivat	0,2	16,6	-	16,8
Tillgångar för villkorad återbäring	439,9	2,4	0,1	442,4
Fondförsäkringstillgångar	122 340,1	-	-	122 340,1
Skulder				
Derivat	2,7	4,8	-	7,5

2017-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	246,8	-	-	246,8
Aktier och andelar	882,4	-	-	882,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 471,1	-	-	2 471,1
Derivat	0,4	13,4	-	13,8
Tillgångar för villkorad återbäring	612,0	2,5	-	614,5
Fondförsäkringstillgångar	124 729,5	-	-	124 729,5
Skulder				
Derivat	0,1	6,2	-	6,3

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2018 eller under 2017.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån. Dessa värderas genom användande av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader samt orealiserade vinster respektive förluster på placeringstillgångar.

Not 39 Övergång till IFRS 9 Finansiella instrument

Fondliv har börjat tillämpa IFRS 9 Finansiella instrument från och med 1 januari 2018. Ändringar i redovisningsprinciper hänförliga till införandet av IFRS 9 framgår i not 1 Redovisningsprinciper.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder enligt IFRS 9

Mkr	Bokfört värde 2018-01-01	Kategori enligt IAS 39	Kategori enligt IFRS 9
Tillgångar			
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	246,8	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Verkligt värde via resultatet
Aktier och andelar	882,4	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Verkligt värde via resultatet
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 471,1	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Verkligt värde via resultatet
Tillgångar för villkorad återbäring	614,5	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Verkligt värde via resultatet
Fondförsäkringstillgångar	124 729,5	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Verkligt värde via resultatet
Derivat	13,8	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via resultatet
Övriga fordringar	793,5	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Kassa och bank	276,6	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	105,4	Lånefordringar och kundfordringar	Upplupet anskaffningsvärde
Summa tillgångar	130 133,6		
Skulder			
Derivat	6,3	Innehav för handelsändamål	Verkligt värde via resultatet
Övriga skulder	305,8	Andra finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16,1	Andra finansiella skulder	Upplupet anskaffningsvärde
Summa skulder	328,2		

Förväntade kreditförluster redovisas på posterna Kassa och bank, samt Övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde och uppgår till noll eller nära noll.

Not 40 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

2018-12-31	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	28,5	189,8	218,3
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	4,1	222,5	226,6
Aktier och andelar	-	912,1	912,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	407,7	1 738,0	2 145,7
Derivat	16,8	-	16,8
Fondförsäkringstillgångar	7 654,4	115 128,1	122 782,5
Återförsäkrars andel i avsättning för oreglerade skador	5,8	40,8	46,6
Uppskjuten skatt	16,1	-	16,1
Aktuell skatt	-	-	-
Övriga fordringar	737,6	-	737,6
Materiella tillgångar	0,8	2,1	2,9
Kassa och bank	970,5	-	970,5
Förutbetalda anskaffningskostnader	261,4	919,7	1 181,1
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	98,3	-	98,3
Summa tillgångar	10 202,0	119 153,1	129 355,1
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	128,0	2 679,3	2 807,3
Avsättning för oreglerade skador	57,1	294,1	351,2
Fondförsäkringsåtaganden	7 676,4	115 459,0	123 135,4
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	5,9	40,7	46,6
Övriga avsättningar	18,5	3,4	21,9
Skulder avseende direktförsäkring	82,2	-	82,2
Skulder avseende återförsäkring	-	-	-
Derivat	7,5	-	7,5
Övriga skulder	443,9	-	443,9
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26,5	-	26,5
Summa skulder	8 446,0	118 476,5	126 922,5

2017-12-31	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	20,7	192,1	212,8
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	12,3	234,5	246,8
Aktier och andelar	-	882,4	882,4
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	160,3	2 310,8	2 471,1
Derivat	13,8	-	13,8
Fondförsäkringstillgångar	8 015,1	117 328,9	125 344,0
Återförsäkrars andel i avsättning för oreglerade skador	3,7	24,9	28,6
Uppskjuten skatt	8,1	-	8,1
Aktuell skatt	10,2	-	10,2
Övriga fordringar	793,5	-	793,5
Materiella tillgångar	0,7	2,2	2,9
Kassa och bank	276,6	-	276,6
Förutbetalda anskaffningskostnader	214,2	871,0	1 085,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	105,5	-	105,5
Summa tillgångar	9 634,7	121 846,8	131 481,5
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	106,4	2 371,9	2 478,3
Avsättning för oreglerade skador	48,7	235,2	283,9
Fondförsäkringsåtaganden	8 030,4	117 553,0	125 583,4
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-	0,9	0,9
Depåer från återförsäkrare	3,7	24,9	28,6
Övriga avsättningar	-	2,8	2,8
Skulder avseende direktförsäkring	88,3	-	88,3
Skulder avseende återförsäkring	0,6	-	0,6
Derivat	6,3	-	6,3
Övriga skulder	368,4	-	368,4
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	38,6	-	38,6
Summa skulder	8 691,4	120 188,7	128 880,1

Not 41 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2018-12-31 ¹⁾	2017-12-31 ¹⁾
För egna skulder ställda säkerheter		
Registerförda tillgångar för försäkringstagarens räkning	126 293,9	128 345,6
Summa	126 293,9	128 345,6

¹⁾ Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar enligt 6 kap 11§ försäkringsrörelselagen. Det som tas upp som ställda säkerheter motsvarar den försäkringstekniska skulden efter avdrag för återförsäkrars andel. Samtliga tillgångar upptagna i förmånsregistret uppgår till 126 082,1 (128 936,1) Mkr.

Länsförsäkringar Liv har under 2018 beslutat att ingå ett run off-avtal med Länsförsäkringar AB samt Länsförsäkringar Fondliv avseende Länsförsäkringar Livs run off. Mot den bakgrunden har beslut tagits om att ingå ett 20-årigt serviceavtal enligt vilket Länsförsäkringar AB och Länsförsäkringar Fondliv åtar sig leveranser av tjänster till ett förutbestämt pris. Ersättningsnivåerna i avtalet reflekterar Länsförsäkringar ABs och Länsförsäkringar Fondlivs planer att successivt reducera kostnaden för lämnade tjänster. Avtalet innehåller en omförhandlingsklausul som innebär att parterna var 36:e månad kan göra en översyn av ersättningsnivån om förutsättningarna väsentligen har ändrats. Avtalet påverkar Länsförsäkringar Fondlivs antagande om driftskostnadskassaflöde, vilket påverkat solvenssituation per 2018-12-31. Länsförsäkringar Fondlivs solvenskvot sjönk med cirka 13 procentenheter till följd av avtalet.

Organisation

Länsförsäkringsgruppen består av 23 kundägda lokala länsförsäkringsbolag och den gemensamt ägda Länsförsäkringar AB-koncernen med dotterbolag inom sak-, liv- och fondförsäkring, bank samt djur- och grödaförsäkring.

Länsförsäkringsbolagen har valt att bedriva all sin gemensamma verksamhet i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel. Koncernen ska också producera sådan service som är effektiv att tillhandahålla gemensamt inom Länsförsäkringsgruppen. Detta avser bland annat gemensam utveckling, underhåll, utveckling av det gemensamma varumärket, tjänster såsom juridik, riskkontroll, compliance, säkerhet, personal, kommunikation samt drift, förvaltning och utveckling av gemensamma IT-system.

Den ovan redovisade organisationen av Länsförsäkringars verksamhet innebär att det förekommer ett stort antal interna transaktioner av löpande karaktär och ett antal interna transaktioner av engångskaraktär mellan bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Länsförsäkringar Fondlivs transaktioner med närstående 2018

I nedanstående avsnitt lämnas en redogörelse över de väsentliga närstående transaktioner som förekommit under 2018.

1) Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning

Länsförsäkringsbolagen distribuerar och administrerar Länsförsäkringar Fondlivs försäkringsprodukter. Länsförsäkringar Fondliv betalar ersättning enligt avtal för dessa tjänster. Ersättning utgår för distribution och kundvård baserad på kapital under förvaltning, inbetalda premier samt externt inflyttat kapital. Ett nytt avtal har tecknats från och med 2018-01-01 och löper tills vidare.

2) Distributionsersättning från Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning tillhandahåller enligt gällande samarbetsavtal från 2007 investeringsfonder som är valbara för Länsförsäkringar Fondlivs försäkringskunder. Länsförsäkringar Fondliv erhåller en ersättning baserad på värdet av de andelar i Länsförsäkringar Fondförvaltnings investeringsfonder som förvärvats och innehas av Länsförsäkringar Fondliv. Samarbetsavtalet gäller tills vidare med sex månaders uppsägningstid.

3) Servicetjänster från Länsförsäkringar AB och till/från Länsförsäkringar Liv AB

Länsförsäkringar Fondliv har köpt tjänster av Länsförsäkringar AB. Servicetjänsterna regleras genom avtal. Avtalen löper med sex månaders uppsägningstid. Länsförsäkringar

Fondliv har fakturerat Länsförsäkringar Liv för tjänster avseende livadministration, IT-förvaltning, administration av riskaffären samt riskbedömning och skadereglering. Det avtal som gäller från 2015 inkluderar även fakturering mellan bolagen för kostnader som uppstår i samband med flytt av försäkringskapital mellan bolagen. Ersättningen ska ligga på en nivå som motsvarar vid var tid gällande flyttavgift vid extern flytt från respektive part. Avräkning sker kvartalsvis. Avtalet gäller för tre år med 12 månaders uppsägningstid.

Prissättningen för serviceverksamheten inom länsförsäkringar baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med målsättningsprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna inom länsförsäkringsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelingsnyckel.

4) Tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar Fondliv tillhandahåller tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen. Dessa pensionsförmåner grundar sig på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är marknadsmässiga.

5) Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB och hos externa förvaltare

Länsförsäkringar AB förvaltar Länsförsäkringar Fondlivs placeringstillgångar genom Länsförsäkringars kapitalförvaltning och ett antal externa förvaltare. För förvaltningen betalar Länsförsäkringar Fondliv ersättning i förhållande till Länsförsäkringar Fondlivs andel av kapitalförvaltningsavdelningens faktiska driftskostnad. Ersättningen beräknas till vid varje tidpunkt gällande självkostnadspris enligt beslutade ekonomistyrningsprinciper inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För den externa förvaltningen betalar bolagen ersättning med motsvarande belopp och vid samma tidpunkter som Länsförsäkringar AB betalar ersättning till de externa förvaltarna. Avtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

6) Avtal avseende vissa AML-tjänster med Länsförsäkringar Bank AB

Länsförsäkringar Bank AB tillhandahåller vissa tjänster gällande åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsförsäkringar Fondliv betalar ersättning enligt en kostnadsfördelningsprincip vilket fastställs av båda bolagens styrelser.

I efterföljande tabell åskådliggörs de väsentliga närstående transaktioner mellan Länsförsäkringar Fondliv och närstående juridiska personer som redogjorts för ovan.

Not 42 Upplysningar om transaktioner med närstående, forts.

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Fondliv och närstående bolag

2018

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Vederlag	Hänvisning
Distributionsersättning	23 länsförsäkringsbolag	Länsförsäkringar Fondliv AB	694,2	1)
Distributionsersättning för förmedlad fondaffär	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	436,1	2)
Servicejänster	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	390,3	3)
Servicejänster	Länsförsäkringar Liv AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	5,1	3)
Servicejänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Liv AB	133,1	3)
Tjänstepensionspremier till anställda inom Länsförsäkringar	Länsförsäkringar Fondliv AB	Bolag inom länsförsäkringsgruppen	177,6	4)
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	19,0	5)
AML-tjänster	Länsförsäkringar Bank AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	-	6)

Fordran och skuld på närstående

	Länsförsäkringar Fondlivs fordran	Länsförsäkringar Fondlivs skuld
Länsförsäkringsbolag	1,3	50,4
Länsförsäkringar AB	103,8	12,9
Länsförsäkringar Liv AB	82,9	7,4
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	35,8	-
Länsförsäkringar Bank AB	11,0	-
Länsförsäkringar Sak AB	-	2,2

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Fondliv och närstående bolag

2017

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Vederlag	Hänvisning
Distributionsersättning	23 länsförsäkringsbolag	Länsförsäkringar Fondliv AB	639,1	1)
Distributionsersättning för förmedlad fondaffär	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	406,8	2)
Servicejänster	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	353,2	3)
Servicejänster	Länsförsäkringar Liv AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	4,3	3)
Servicejänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Liv AB	150,0	3)
Tjänstepensionspremier till anställda inom Länsförsäkringar	Länsförsäkringar Fondliv AB	Bolag inom länsförsäkringsgruppen	178,7	4)
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	8,2	5)
AML-tjänster	Länsförsäkringar Bank AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	1,5	6)

Fordran och skuld på närstående

	Länsförsäkringar Fondlivs fordran	Länsförsäkringar Fondlivs skuld
Länsförsäkringsbolag	-	70,3
Länsförsäkringar AB	127,5	31,7
Länsförsäkringar Liv AB	81,3	29,5
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	35,9	-
Länsförsäkringar Bank AB	261,0	2,0
Länsförsäkringar Sak AB	0,1	1,3

Not 43 Vinstdisposition

Till bolagsstämans förfogande står enligt balansräkningen i Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolaget (publ) fritt eget kapital om sammanlagt 2 189 330 442kr.

Till bolagsstämans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	1 508 119 138
Årets resultat	681 211 304
Totalt	2 189 330 442

Styrelsen föreslår att beloppet disponeras enligt följande:

I ny räkning överförs	2 189 330 442
Totalt	2 189 330 442

Försäkringsföretagets kapitalkvot enligt Solvens II efter föreslagen vinstdisposition uppgår till 135% (föregående år 152%).

Försäkringsföretagets ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att försäkringsföretaget kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt.

Styrelsens bedömning är att försäkringsföretagets egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens art, omfattning och risker samt bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt enligt ABL 17:3.

Vad beträffar försäkringsföretagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Stockholm den 5 mars 2019

Fredrik Bergström
Styrelseordförande

Christian Bille
Styrelseledamot

Ulrica Hedman
Styrelseledamot

Jens Listerö
Styrelseledamot

Hans Ljungkvist
Styrelseledamot

Anders Östryd
Styrelseledamot

Bitte Franzén Molander
Arbetsagarrepresentant

Ulrika Taylor
Arbetsagarrepresentant

Tua Holgersson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 27 mars 2019
KPMG AB

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr 516401-8219

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2018. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 4–40 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till revisionsutskottet i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Redovisning av Förutbetalda anskaffningskostnader

Se not 8 och 30 och redovisningsprinciper på sidan 21 i årsredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal eller grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. Det är i första hand provisioner men även inflyttsersättningar som är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal.

Bolagets förutbetalda anskaffningskostnader uppgår till 1 181,0 MSEK per 31 december 2018.

Återvinningsvärdet av förutbetalda anskaffningskostnader baseras på prognostiserade kassaflöden av ingångna försäkringsavtal och, om bedömningen är att dessa inte är tillräckliga, skrivs tillgången ned.

Avskrivningen av de förutbetalda anskaffningskostnaderna sker över 7 år baserat på en linjär modell.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utföra granskningsåtgärder och utmana företagsledningens antaganden, samt att anskaffningsutgifterna uppfyller kriterierna för att aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader.

Vi har bedömt de utförda beräkningarna av avskrivningar, däribland rimligheten i de antaganden som ligger till grund för att bestämma avskrivningsplanen. Vidare har vi bedömt återvinningsvärdet för de förutbetalda anskaffningskostnaderna genom att utvärdera bolagets nedskrivningsprövning och undersöka om framtida förväntade kassaflöden är på tillräckliga nivåer.

Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som ingick i upplysningarna och bedömt att informationen som presenteras är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 0–3. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören

ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan

finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan. Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i för-

hållande till Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpa bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Mårten Asplund, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ)s revisor av bolagsstämman den 14 maj 2018. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2000.

Stockholm den 27 mars 2019

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisor

1 Fredrik Bergström

Född 1970. Anställd 2018. Vd Länsförsäkringar AB. **Utbildning:** Civilekonom Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Bank AB, ordförande Länsförsäkringar Sak AB, ledamot Länsförsäkringar Liv AB, ledamot Svensk Försäkring, ledamot Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation, ledamot European Alliance Partners Company AG och ledamot Enebybergs Tennishall AB. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Stockholm, chef affärsområde Konsument SBAB, distributionschef Ifs privataffär Sverige samt andra befattningar inom If Skadeförsäkring AB och Dial Försäkrings AB.

2 Christian Bille

Född 1962. Vd Länsförsäkringar Halland. Invald 2016. **Utbildning:** Ekonomiexamen Lunds Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Halland, Wasa Kredit AB, Länsförsäkringar Hypotek AB, Halmstads Flygplats AB och ordförande Länsförsäkringar Franchisesupport AB, Högskolan i Halmstad Investeringar AB. **Tidigare erfarenhet:** Rörelsechef Swedbank, vd Sparbanken Syd.

3 Ulrica Hedman

Född 1974. Vd Länsförsäkringar Uppsala. Invald: 2016. **Utbildning:** Företags ekonomi IFL-Handelshögskolan Stockholm, organisation och ledarskap Umeå universitet, kandidatexamen, sjuksköterskeexamen Mitthögskolan. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Uppsala, Wasa Kredit och Drivhuset Uppsala. **Tidigare erfarenhet:** Affärsområdeschef Special och företag Länsförsäkringar Sak AB, skadeförmedling Länsförsäkringar AB, chef sektion skador Länsförsäkringar Sak AB, chef sjuk och olycksfallsskador Trygg-Hansa samt andra chefsbefattningar inom Trygg-Hansa.

4 Jens Listerö

Född 1979. Vd Länsförsäkringar Blekinge. Invald: 2017. **Utbildning:** Civilekonom och ekonomie magister inom finans, chefs- och ledarskapsprogram på Handelshögskolan i Stockholm mm. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseledamot Länsförsäkringar Blekinge Utveckling AB, LF Affärsservice Sydost AB. **Tidigare erfarenhet:** Bankchef Länsförsäkringar Blekinge, bankchef Sparbanken Eken, ekonomichef Sparbanken Syd.

5 Hans Ljungkvist

Född 1952. Egenföretagare, Hans Ljungkvist AB. Invald: 2018. **Utbildning:** Högre eftergymnasial utbildning inom revision, bank och beskattning samt företagsekonomi och juridik vid Umeå Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseordförande Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän, AB Tornstaden, Profura AB och Crepido AB. **Tidigare erfarenhet:** Ledande befattningar i olika svenska börsnoterade bolag under drygt 20 år; huvudsakligen inom finans och industri.

6 Anders Östryd

Född 1953. Styrelseledamot Länsförsäkringar Skåne. Invald: 2011. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande Nordben Life and Pension Ins Co Ltd Guernsey, Euroben Life and Pension LTD Irland och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ledamot Länsförsäkringar Liv, SPP Liv, Handelsbanken Liv, vd SPP Liv, vd Länsförsäkringar Östgöta.

Revisor: Märten Asplund. Ordinarie, vald av bolagsstämman. Auktoriserad revisor, KPMG.

Styrelse och revisor, forts.

Ledning

Tua Holgersson

Vd. Född 1964. Anställd 2013. **Utbildning:** Studier Kommunikationsvetenskapliga programmet. **Styrelseuppdrag:** Ledamot Länsförsäkringar Gruppliv, Länsförsäkringar Mäklarservice, styrelseordförande Försäkringsbranschens Pensionskassa. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Gävleborg, vd Skandia Rådgivning, affärschef Skandia Liv, försäljningschef och marknadschef Skandiabanken.

Lotta Lewing

Chef Försäljning. Född 1964. Anställd 2012. **Utbildning:** Beteendevetare och marknadssekonom. **Styrelseuppdrag:** Styrelsesuppleant Rörbjörnen AB, styrelseledamot Braron Holding AB. **Tidigare erfarenhet:** Olika ledaruppdrag inom Skandia koncernen (marknadschef, affärsområdeschef, kundenhetschef), medlem av Skandias Nordenledning. Egenföretagare.

Susanna Malmsten

Chef Utveckling. Född 1972. Anställd 2001. **Utbildning:** Civilekonom. **Styrelseuppdrag:** Ledamot Fullmaktskollen, Försäkringsgirot, Standard For Insurance S4I. **Tidigare erfarenhet:** Länsförsäkringar sedan 2001: olika ledar- och chefsuppdrag sedan 2006 inom Liv och Fondliv, affärsutvecklare Skandiabanken.

Mattias Nordin

CFO. Född 1967. Anställd 2005. **Utbildning:** Civilekonom, Uppsala universitet. **Styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Ekonomidirektör Länsförsäkringar AB, controller chef Länsförsäkringar Bank, controllerchef LRF och ekonomichef Spintab.

Arbetstagarrepresentanter

7 Bitte Franzén Molander

Född 1961. Systemspecialist, förvaltningsledare. Invald: 2016. **Utbildning:** Beteendevetenskapliga linjen. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Liv, SACO-styrelsen på Länsförsäkringar AB. **Tidigare erfarenhet:** Mångårig erfarenhet av liv- och pensionsförsäkringsbranschen, arbetstagarrepresentant Länsförsäkringar Fondförvaltning AB.

8 Ulrika Taylor

Född 1969. Verksamhetsarkitekt Länsförsäkringar Fondliv. Invald: 2017. **Utbildning:** Civilekonom, Internationell Ekonomi, Handelshögskolan Umeå. **Övriga styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** IT-utveckling och verksamhetsutveckling inom liv- och pensionsförsäkringsbranschen.

Suppleant: Susanne Lindberg.

Mats Pålsson

Chef Livservice. Född 1965. Anställd 2014. **Utbildning:** Gymnasieutbildning samt viss HR-utbildning via FEI. **Styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Olika chefsroller Länsförsäkringsgruppen samt chefsroller inom Movestic och SPP.

Jim Rotsman

Chef Produkt. Född 1975. Anställd 2016. **Utbildning:** Kandidatexamen marknadsföring och magisterexamen i finansiell ekonomi. **Styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Styrelsemedlem Skandia Asset Management och Skandia Global Funds, olika ledaruppdrag inom Skandiakoncern (chef över Skandias Sparerbjudande och chef Skandia Investment Management).

Markus Sjöström

Chef Aktuarieavdelningen. Född 1976. Anställd 2014. **Utbildning:** Civilingenjörsexamen, civilekonomexamen. **Styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Chefaktuarie AMF.

Definitioner

Direktavkastning

Direktavkastning beräknas som saldot av ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar i förhållande till dessa tillgångars genomsnittliga värde under året.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnaderna enligt resultaträkningen samt skaderegleringskostnader enligt not 8 i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Kapitalbas

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital. Primärkapitalet är skillnaden mellan tillgångar och skulder värderade i enlighet med Solvens II-regelverket samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet består av poster som inte är upptagna i den legala balansräkningen men som kan krävas in för att täcka förluster. I Länsförsäkringar Fondliv består i huvudsak kapitalbasen av eget kapital enligt legalt bokslut som justeras med omvärderingsposter som uppstår vid omvärdering av balansräkningen i enlighet med Solvens II.

Kapitalkvot

Kapitalbasen i förhållande till Solvenskapitalkravet.

Konsolideringskapital

Eget kapital, obeskattade reserver (inklusive uppskjuten skatt) samt övervärden på tillgångar.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet och beräknas med beaktande helt eller delvis av försäkringstekniska avsättningar, premieinkomst, positiv risksumma, uppskjutna skatter, administrativa kostnader och avgiven återförsäkring samt solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkrav

Regulatoriskt solvenskapitalkrav beräknat enligt Länsförsäkringars ABs partiella interna modell.

Totalavkastning

Summa av direktavkastning samt realiserade och orealiserade värdeförändringar i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Adress

Länsförsäkringar Fondliv
106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Fondliv i samarbete med Springtime-Intellecta.
Foto: Länsförsäkringars bildbank, Jimmy Eriksson. Tryck: GöteborgsTryckeriet.
Vi trycker på det miljövänliga.

